

Jó Pajtás

2018. IX. 13.

72. évf., 23. szám

*Biacsi Natália
és Zavarkó
Teodóra
a temerini
Falco
táborban*

*A nyár és az ősz találkozása
Életet menthetsz!
Mi árt a mobiltelefonunknak?
Európa felhőkarcolói
Óbecseiek versengése
Budapesten*

Nem lesz unalmas ez a tanév sem!

A nyári szünet folyamán, majd a tanév első számában értesülhettél arról, hogy a Vajdasági Színházmuzeummal, a Tanyaszínházzal, Topolya Község Muzeumával közösen képzőművészeti pályázatot hirdettünk a szinte egész Vajdaságot bejáró Tanyaszínház fennállásának 40. évfordulója alkalmából. A Tanya+Szín+Ház elnevezésű pályázatunkra várjuk munkáitokat. A **beküldési határidő szeptember 28-a**. A munkák egyénileg vagy

osztálya, iskolája, lakcíme és a helység neve postai irányítószámmal, ezenkívül még egy adat: mely helységben látta az előadást a pályamű szerzője?

Bármilyen képzőművészeti technika számításba jöhet. Elvárásunk, hogy az előadás, a közönség és a színházi trupp bemutatkozását övező hangulat érződjék az alkotáson.

A munkákat szakmai zsűri értékeli október elején, méghozzá alsós és felsős általános iskolai kategóriában, a legsikeresebb munkák szerzőit megjutalmazzuk. A nyeremények között **Tanyaszínház feliratú pólók, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet CD-i, könyvek** szerepelnek.

S ez persze nem minden. Illusztrációnk láttán azt is gondolhatjátok, talán máris a nyári szünetre vágyunk, megkezdtük a visszaszámlálást, de ez nem így van. Ellenkezőleg, hozzátok hasonlóan lassan belelendülünk a munkába, és máris készülünk a 8. Szűcs Imre Gyermekvers- és Prózamondó Versenyünkre, nem kevésbé a 43. Jó Pajtás Sakkturnára. Szavalóversenyünk pályázatát még ebben a hónapban megjelentetjük, a sakkverseny pályázati felhívását ugyancsak.

Addig is sikeres helytállást kíván nektek szerkesztőségünk az iskolában és azon kívül is.

oktatási intézmény révén, csoportosan is elküldhetők a Jó Pajtás címére: jopajtas.szerk@magyarszo.rs (szkennelt alkotások), vagy levélcímben: Jó Pajtás, 21 000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1 (eredeti alkotások). A következő adatokat kell feltüntetni: a szerző neve, kora,

Hol lehet a boldogság kulcsa?

Az élet egyik legfontosabb és legtöbbet kutatott kérdése az, hogy mi a boldogság és hogyan érhető el. Ezidáig rengeteg nagy koponya (író, tudós, filozófus) bicskája tört bele ebbe a feladatba. Talán mivel koronként és egyénenként más és más jelenti a boldogságot? A középkorban egy szegény, éhező parasztot egy darab kenyér is boldoggá tehetett, azonban az idő múlásával, a háborúk, járványok és éhínség visszaszorulásával te már biztosan nem éred be ennyivel. Önmagában a sok pénz, gazdagság sem tesz valakit boldoggá, a boldogságért bizony meg kell dolgozni.

Legkönnyebben akkor érhető el, ha azt csinálod, amit szeretnél. A művészetek, sport, olvasás, zenehallgatás, tánc, számítógépes játékok természetesen mind örömmel tölthetnek el téged. Ezt az érzést, amikor teljesen belefeledkezel egy tevékenységbe, minden energi-

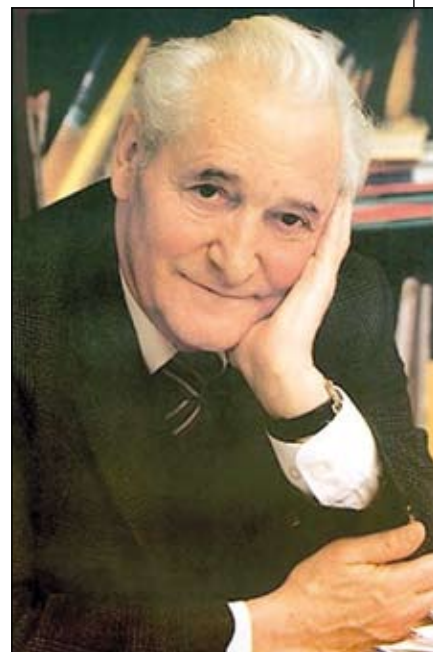
áddal és figyelleddel arra összpontosítasz, miközben az idő múlása is megváltozik, a világhírű magyar pszichológus, Csíkszentmihályi Mihály áramlat-élménynek nevezte el. Mi a helyzet azonban, ha nem a hobbinknak hódolunk? Gyakran kell unalmas feladatokat elvégeznünk. Kutatásai alapján arra jutott, hogy akkor lehetséges az áramlat-élményt átélni, ha megváltoztatjuk a gondolkodásunkat, mindenben megpróbálunk élvezetet találni, uraljuk az életünket, és folytonosan újabb és

újabb célokat tűzünk ki magunk elé. Ennek megtanulása nagyon hosszadalmas és nem is könnyű folyamat.

Persze példát vehetünk Micimackóról is, akiben megvan az ókori filozófusok bölcsessége és a mai pszichológusok minden tudása, és láthatóan az áramlat-boldogság-élmény szerint szervezi meg mindennapjait. Ha csütörtök van, hát boldog csütörtököt kíván, és igyekszik mindennek a napos oldalát megtalálni. „Ha az élet citrommal kínál, csinálj belőle limonádét” – hangzik az elcsépelet mondas, de ahogyan nagyra becsült filozófusprofesszorom egyszer megjegyezte: az a baj a közhellyel, hogy gyakran igazak, így tekinthetjük ezt is valamiféle sorvezetőnek a boldogság eléréséhez.

Legyetek, legyünk boldogok!

Herédi Károly

Kányádi Sándor*

Valaki jár a fák hegyén

valaki jár a fák hegyén
ki gyűjtja s oltja csillagod
csak az nem fél kit a remény
már végképp magára hagyott

én félek még reménykedem
ez a megtartó irgalom
a gondviselő félelem
kísért eddigi utamon

valaki jár a fák hegyén
vajon amikor zuhanok
meggyűjt-e akkor még az én
tűzemnél egy új csillagot

vagy engem is egyetlenegy
sötétlő maggá összenyom
s nem villantja föl lelkemet
egy megszülető csillagon

valaki jár a fák hegyén
mondják úr minden porszemen
mondják hogy maga a remény
mondják maga a félelem

* Életének kilencvenedik évében, idén júniusban elhunyt Kányádi Sándor erdélyi származású költő, író, műfordító, akinek a költeményeivel többször találkozhattok lapunkban, és most is ajánljuk figyelmetekbe. Szülőfalujában, az erdélyi Nagyalambfalván helyezték örök nyugalomra.

Amikor elindul a zene, megszűnik a világ körülöttem

Táncosok között Királyhalmon

Királyhalom egyik „nevezetessége” a Rhythmical Dance Club, legalábbis sokak szerint így van. A csapat június 23-án tartotta tizenhatodik évadzáró műsorát, melyben szóló-, duó és csoportos táncok váltották egymást, és a klub apraja-nagyja bemutatkozott. A fiatalabb táncosok hiphop és show stílusú koreográfiákat mutattak be, vendégszerepelt a The Spark zenekar és Hindicki Bernadett.

A műsor után kifaggtam néhány táncost, hogyan érezték magukat a színpadon, hogyan készültek az évzáróra, egyáltalán hogy érzik magukat a klub tagjaként.

Varga Nikoletta: Tizenegy éve táncolok. Azért szeretek táncolni, mert amikor elindul a zene, a világ megszűnik körülöttem. Táncolás közben az ember megtalálja a maga lelki nyugalma, ezért ajánlom mindenkinek. Az évzáróra rengeteget készültünk, hétfőként is próbákra jártunk, ahonnan fáradtan és sérüléssel mentünk haza, de nem bántuk.

Barát Zsuzsanna: A táncórák nagyszerű kikapcsolódást nyújtanak a csoportunknak, főleg egy nehéz hét vagy nap után! Azért ajánlom másoknak a táncot, mert kiszakít a szürke hétköznapiakból, ellazít és feltölt egyszerre – főleg ha olyan jó csoportot sikerül kialakítaniuk, mint amelyet nekünk sikerült. Az évzáró előadásunkra sokat készültünk, szerintem mindannyian

kivettük a részünket belőle, hogy ez az évzáró ilyen jól sikerüljön.

Horvát Sanela: Négy éve vagyok tagja az RDC-nek, már kiskorom óta bennem él a tánc iránti szeretet. Amikor táncolok, úgy érzem, szabadon kiadhatom magamból az érzelmeimet, olyankor boldog vagyok. Táncolás közben nagyon szeretem látni a közönség arcát, tapsukal erőt adnak nekem a további fejlődéshez.

Nagyon szeretem ezt a csapatot, a hangulat igazán családias, szinte már családtagként tekintünk a másokra – ez meg is látszik a heti két óra edzésen, amelyen mindig hagyunk időt a nevetésre és a barátkozásra. A koreográfiákat és a zenéket Varga Zsuzsanna táncnánónk és Torma Szabolcs táncnánánk állítja össze. Az évzáróra a készülődés kicsit fárasztó volt, de a végeredmény magáért beszélt.

Varga Zsuzsanna, a csoport megalapítója mesélt még nekünk a Rhythmical Dance Clubról, felvételeink pedig kis betekintést nyújtanak a klub életébe.

– 2002-ben alakultunk meg mint a Petőfi Sándor Művelődési Egyesület szakcsoportja. Egy egyszeri felkérésre jöttünk össze, végül tartós szakköré váltunk, nevet vettük fel, és egy-két év után már versenyekre jártunk. Tulajdonképpen én voltam a csoport megalapítója. Folyamatosan képeztem magam, trénerképzésen

vettem részt, majd igyekeztem olyan táncosokat kinevelni, akik a későbbiekben segíteni tudtak nekem. **Torma Szabolcs** táncosomtól rengeteg segítséget kaptam, ő a koreográfiák megálmodásából is kiveszi a részét. A tizenhatodik évadunkat zártuk idén, ám ez a tizedik évzáró műsorunk volt – régebben láttam más táncscsoportoknál ezt a szokást, így arra gondoltam, hogy miért is ne szervezhetnénk mi is ilyen műsort, hiszen ez a gyerekeknek egy szép emlék lenne!

Tizenhat évvel ezelőtt ez a csoport körülbelül húsz taggal indult, mára a tagok száma negyvenre-ötvenre növekedett! A csoporttal igyekszünk minél több versenyre eljutni. Jelenleg négy csoportja van a táncklubnak: óvodások, alsósok, felsősök és középiskolások. A bejutás igazán könnyű, vagy eljönnek személyesen a klubba, vagy nálam jelentkeznek, bárhol is jelentkeznek, itt az idő, ugyanis az új tagokat összesel írják be, majd kezdődhet a munka!

Turi Orsolya
Fotó: Fekete Dóra

ÓBECSEIEK BUDAPESTEN

A nehéz feladatokat is megoldották

A Mátyás király-emlékév jegyében hat ország magyar ajkú tanulóinak tudása, kez ügyessége és kreativitása mérettetett meg

Ez az esztendő Mátyás király-emlékévé, ugyanis az uralkodó születésének 575., valamint királlyá választásának 560. évfordulójára emlékezünk. A Kárpát-medence magyarságának az emlékében számos közös rendezvénye lesz. A Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága támogatásával, a Bethlen Gábor Alap finanszírozásával, a Karosi Turul Hagyományörző Ifjász Egyesület a Mátyás király-emlékévé keretében Kárpát-medencei Corvin Mátyás Tanulmányi- és Rajzversenyt hirdetett a magyar nyelven tanuló általános iskolások számára. A verseny elődöntői öt országban összesen hét helyszínen zajlottak, és hat ország magyar ajkú tanulóinak tudása, kez ügyessége és kreativitása mérettetett meg.

A vajdasági elődöntőt Bácsfeketehegyen tartották, 10 település 14 iskolájának 15 négyfős csapata vett részt: Óbecséről, Péterrévéről, Temerinből, Csantavérről, Topolyáról, Bácsfeketehegyről, Kishegyesről, Küláról, Újvidékről és Szenttamásról érkeztek a diákok. A verseny témája **Mátyás király élete és a róla szóló legendák**, valamint a reneszánsz és a virágzó XV. századi magyar királyság történelme volt. Az első helyezésen az óbecsei Zdravko Gložanski és a kishegyesi Ady Endre iskola csapata osztozott, így ők képviselhették a Délvidéket a budapesti döntőn, melyet június 16-án és 17-én tartottak meg.

Az óbecsei csapatot a hatodikos **Nagy Endre**, valamint a nyolcadikos **Pál Krisztián**, **Lasztovics Bence** és **Szabó Márk** képviselte. Felkészítő tanárunk **Györe Decsov Emese** történelemtanár volt.

Már javában tartott a szünidő, amikor Budapestre utaztak.

– A gyerekekkel nagy erővel készültünk a versenyre – meséli a tanárnő –, hiszen megtiszteltetés volt számunkra, hogy mi képviselhettük Vajdaságot a döntőben, s bizonyítani akartunk! Az elődöntőhöz képest teljesen új faliújságot készítettünk, új szöveggel. A faliújságon láthatók voltak Óbecse nevezetesebb épületei, intézményei, gyarai és ismert személyiségei. A zsűri előtt

be kellett mutatni munkájukat és szóban elmondani a tartalmát, a fiúk külön kitértek Óbecse nagy múltú gyáira is.

A szervezőktől új tananyagot is kaptunk, amely újabb adatokkal szolgált Mátyás király koráról, valamint két újabb mesét kellett elolvasni. A gyerekek nagy örömeire két új rajzfilmet is beavaglottak a döntőre, ez volt a kedvencük.

A gyerekek nagyon ügyesek voltak, nehéz feladatokat kaptak, mégis megoldották őket. Voltak ügyességi játékok is, amelyeket furfanggal lehetett megoldani, nemhiába, Mátyás királyról szólt a verseny. Még mi, tanárok is részt vettünk a vetélkedőn, pontokat szerezhettünk a csapatunknak. A verseny idején a budai várban Mátyás királyhoz kapcsolható tárgyakat, építményeket kellett keresnünk...

– Igen, így készültünk – jelenti ki Krisztián. – Tökéletesítettük a pannót, újraírtuk bemutatkozó szövegünket az iskoláról és Óbecséről. Az egész anyagot újra átvettük, és kaptunk új ismeretanyagot is. Az új anyagban Mátyás hagyatékáról volt szó, pl. a kódexekről. Nagyon nehéz feladatokat kaptunk a versenyen: A Szabács viadala című elbeszélő költeményt kellett volna megérteni, amely 1476-ban keletkezett, s Mátyás király egyik dicső haditettéről, a Száva partján épült Szabács várának a bevételéről szól. Az eredeti szövegből, melyet fölolvastak a versenyen, szinte semmit sem értettünk. A szervezők egész nap korhű ruhában voltak, a díjat is abban osztották ki: az emléklapot, a kirakós játékot, a puzzle-t és a piros pólót.

– Nekem nagyon tetszett Budapest, világváros! Hatalmas, tele van turistával. Szinte nem is lehet magyar szót hallani...A világ minden tájáról jönnek megcsodálni. Szép, tiszta város, a hatalmas, fölújított épületeket látva úgy éreztem, mintha a 19. században volnék. A verseny után sokfelé jártunk. Az idegenvezető megmutatta a Parlamentet, a Hadtörténelmi Múzeumban is jártunk, ahol puskát, rakétavetőt, kardot és más

fegyvereket láttunk. A Mátyás-templom, a Szent István-szobor, a Halászbástya, mind az emlékezetemben maradt...Nagyon tanulságos volt az Országgyűlési Múzeum, melyben láthattuk Magyarország történelmét Trianontól napjainkig – mesélte Krisztián.

– Nekem is nagyon tetszett a kétmillió lakosú Budapest – jelenti ki Endre. – A budai várból szép kilátás nyílik az egész városra. A Parlamentben, mely Európában a harmadik legszebb épület, az idegenvezető megmutatta a Szent Koronát, a jogart, az országalmát. A versenyen nagyon sokan voltunk, a Kárpát-medence összes díjazott diákja ott volt. Szerintem is nehéz feladatokat kaptunk, a Szabács viadala elbeszélő költemény volt a puzzle-n, azt kellett kirakni. Ki mennyit rakott ki, annyi pontot kapott. Megismerkedtünk a kárpátaljai, erdélyi, lendvai diákokkal, s volt, hogy hajnali két óráig is beszélgettünk. Nekem nagyon tetszett ez a verseny, sokat láttam, tanultam, s ha idén még lesz ilyen vetélkedő, ott leszek.

– Én már középiskolás vagyok – mondja Márk –, s ha szerveznek ott is ilyen vetélkedőt, biztosan jelentkezem, mert nagyon sokat tanultam erre a versenyre, meg a budapesti vetélkedőn is csak gazdagítottam tudásomat. Sokat láttam, tapasztaltam, barátkoztam. Két hónappal a verseny előtt kezdtünk el készülni. Sokat tanultunk, és egy a pannón kívül Nagy-Magyarország-térképet is rajzoltunk. Megtisztelő volt e rangos vetélkedőn ott lenni. A legnehezebb feladat a kirakós volt, mert segítség nélkül kellett 10 perc alatt kiraknunk. A puzzle felét sikerült csak megcsinálni. A vetélkedő kétnapos volt, mi pedig 3 napot töltöttünk Budapesten. A megtekintett helyszínek közül a legjobban a Parlament tetszett, ahol a gyönyörű látványtól szinte elállt a szavam. Visszatérve a versenyhez, a hangulat fantasztikus volt, nagyon sok embert ismertem meg, akikkel még mindig tartom a kapcsolatot.

Koncz Erzsébet

Fotó: Györe Decsov Emese

A budapesti Hadtörténelmi Múzeumban

A verseny előtt tetőfokára hágott az izgalom

Tábor a könyvtárban, koncert a cukrászdában?

Óbecsén zenetáborral zárult a nyári szünidő

Az idén első ízben tartották az óbecsei Népkönyvtárban ingyenes zenetábort. Lovas Dijanta zongoratanárnő, a könyvtár igazgatónöje, a főszervező szerint a foglalkozásokon hivatásos zenészek oktatták a zenekari muzsikálás alapjaira azokat az általános iskolás korú, hangszeren már tanuló gyerekeket, akiket érdekel a zenekari gitározás, basszusgitározás, dobolás vagy zongorázás, de a zene iránt érdeklődő kezdők is belekóstolhattak a közös muzsikálás varázslatos világába.

– Már másfél éve működik a Kis Katicabogarak Együttes, tavaly tartottunk a Zserbóban koncertet, ami jól sikerült – halljuk a tanárnőtől –, s ez adta az ötletet, hogy zenetábort szervezzek. Összesen harminc gyerek jelentkezett, s mindannyian fölléptek a zárókoncerten a Zserbó Cukrászdában. Az egyhetes tábor zárókoncertjét vasárnap, szeptember 2-án tartottuk meg.

A cukrászda hangulatos kerthelyiségében fergeteges volt a koncert. A táborozók szívvel-lélekkel zenéltek, élvezték a közös fellépést. A közönséget is lenyűgözték. A felsősök közül többek között fellépett **Ferenczi Zsófi**, **Koncz Antónió**, **Lovas Fióna**, **Gutási Karolina**. Velük beszélgettem arról, hogy miért is mentek egy héttel e táborba, mi mindent tanultak meg, milyen érzés zenekarban játszani, egyáltalán hogyan érezték magukat.

Antónió a Petőfi Sándor iskola hatodikosa. Öt éve muzsikál, hegedűn és zongorán játszik, számos sikeres verseny van mögötte.

– Legjobb dolog a világon a zenélés – mondja. – Az egy hét alatt sokat muzsikáltunk. Szinte mindenkit ismerek. Az első két napon egyedül zongoráztam, majd a 3. napon már a zenekarban. Élvezetes volt a cukrászda szép kerthelyiségében muzsikálni. Már azért is tetszett, mert modern zenét, pl. Luis Fonsi Despacitóját játszottuk...Hogyha jövőre is szervez a tanárnő zenetábort, ott leszek.

A táborlakókat egy jókora tortával lepték meg

Fióna a Sever Đurkić iskola ötödikese. Ötéves kora óta zongorázik. Zongoratanárnő anyukája tanítja. A hazai és külföldi versenyeken arattak Antónióval, amikor négykezest játszottak. Idén eljutott Párizsba egy zongoraversenyre, ahol az idősebb diákokkal is fölvette a versenyt. Második lett. Hogy hogy jutott el Párizsba? Repülővel – vágja rá.

– Nekem feladatomban is volt a zenetáborban – jelenti ki –, zongorázni tanítottam a gyerekeket, akiknek ez még nem nagyon megy. Jól éreztem magamat a tanító szerepben. Örültem, hogy taníthattam. A Havannát tanultuk meg játszani a zárókoncertre, Sara Repac énekelt.

Zsófi a Zdravko Gložanski iskola hatodikosa. Hat éve jár zeneiskolába, zongorázik, **Trost Tóth Lúcia** zenetanárnő szerette meg vele a hangszeret. Versenyeken ő is sok szép eredményt ért már el.

– A Let it be című Beatles-dalt gyakoroltam be a táborban. Új élmény volt, mert sosem játszottam zenekarban. Jó volt látni, hogy ilyen sokan szeretik a zenét. Nemcsak mi, akik játszottunk, hanem a közönség is. Sok zenekedvelőt megismertem, megbarátkoztunk. Megkóstoltuk a Zserbó tortáját is, nagyon finom volt!

Karolina a Samu Mihály iskola hetedikese. Hét éve jár zeneiskolába. Szerinte a zene sokkal jobb dolog, mint az interneten játszani. Olyan szorgalmas, hogy már megtanult egy négyoldalas darabot, amit csak jövőre kell játszania.

– Nagy élmény volt a táborban lenni, és megtanultam, hogyan lehet összhangban játszani ilyen nagy zenekarral. Az iskolánkban is van egy kis zenekar: dobos, két hegedűs, meg én. A cukrászdában jól sikerült a szereplésem, s a szüleim büszkéek voltak rám.

Koncz Erzsébet

Jól sikerült a fellépés

Jó együtt muzsikálni

SZABADKA

Mit rejt a csipke?

A világhírű, hungarikumnak számító halasi csipkével ismerkedhettünk szeptember végéig Szabadkán. A kiskunhalasi Csipkeház és Csipkemúzeum már évek óta szervez gyermekfoglalkozásokat a csipkemúzeumban, de székhelyükön kívül is, éppen ezért munkatársai készségesen tettek eleget **Bába Anikó**, a Szabadkai Városi Múzeum múzeumpedagógusa meghívásának. A szabadkai EmArt Műhely ifjú növendékei, **Grubanov Martinek Emília** tanítványai érdeklődéssel nézték végig a kiállított halasi csipkéket – **Palkovicsné Gangl Mária** szakavatott vezetésével. A csipkék népmese-motívumokat, figurális, népviseletbe öltözött paraszthalakokat ábrázolnak, de állatalakos, virág- és levélmintás csipkék is vannak. A magyar parlament épületét is megörökítették csipkén. Nem kis meglepetésre a huszadik század elejéről halasi csipkével díszített csecsemőöltözék is látható, sőt a halasi csipke a modern ruhákon is megjelenik, medálok is készülnek öltözék-kiegészítőként.

A jól végzett munka öröme

A gyerekek lehetőséget kaptak, hogy kipróbálják a kontúrvarrás csinját-bínját. Palkovicsné Gangl Mária és **Rökk Erika**, a Csipkeház munkatársai ügyesen vezették végig az érdeklődőket a munkafolyamaton. Aki nem akart csipke körvonalakat varrni, az kifestőlapokon csillogtathatta meg kreativitását, illetve puzzle is rendelkezésre állt. Az idő mindenestre tartalmasan telt. A hungarikumnak számító kiskunhalasi csipkekiállítást szeptember végéig nézhetik meg az érdeklődők a Szabadkai Városi Múzeumban.

m.k.

Jobb vagy bal?

Alig kezdődött meg a tanév, a szabadkai J. J. Zmaj iskola 1. osztályából egy érdekes rajzot kaptunk, melynek szerzője **Nagy Kanász Kata**, témája pedig a tájékozódás, a jobb fogalmának kialakítása. A rajz alapján ez egyértelmű... Szép munka!

ÓRIÁSI ZENEI SIKER

Soma a világ meghódítására készül

A vajdasági származású **Balázs-Piri Soma** még csak most kezdi Szegeden az általános iskola utolsó osztályát, de már a Virtuózok című tévés klasszikus zenei tehetségkutató verseny korcsoportgyőztesének mondhatja magát. Szeptember 7-én fellépett a Budapest Arénában.

A fiú édesanyja, **Ildikó** elmesélte, hogy a család 2013-ig Horgoson élt, Soma ott járt óvodába. Egy ovis zenekari produkció után hívta fel az óvónő a család figyelmét a kisfiú tehetségére. Soma így zeneiskolába kezdett járni ötödikes testvérel együtt. A szülők csakhamar azzal szembesültek, hogy Soma könnyedén lejátssa a bátyjának feladott műveket is. „Minden reggelt úgy kezdett, hogy pizsamában, kócosan odaült a szintetizátorhoz, és játszott nekünk” – idézte fel **Ildikó**, aki elmondta, Szegedre költözve is maradt a zene szerete. A kisfiú rohamtempóban fejlődik, és azóta is mindene a zene.

Soma 5 éve a szegedi Király-König Péter zeneiskolában tanul. Számtalan országos és

nemzetközi zongoraversenyről hozta el az első díjat. Tavaly járt Grazban, ahol 2. helyezést ért el a nemzetközi zongoraversenyen, valamint ő lett a Budapesti Nemzetközi Bartók Béla Zongoraverseny nagydíjasa. Kétszer érte a megtiszteltetés, hogy a Szegedi Szimfonikus Zenekar kíséretében játszhatott. Soma hamarosan Budapesten, Bécsben, Csehországban lép fel, tervben van novemberre egy New York-i koncert is. (Magyar Szó)

TOPOLYA

Ex libris minden mennyiségben!

A topolyai Szivárvány Szakkör tagjai – **Németh Anna** nyugalmazzott tanár, szakkörvezető növendékei – szép sikerrel szerepeltek az augusztusban Szabadkán megrendezett 10. EX LIBRIS nemzetközi kiállításon. A kilenc munkából nyolcat kiállítottak, ráadásul az egyik fődíj is hozzájuk került, a zsűri ugyanis **Kokrehel Ági** munkáját (lásd!) Aranypáva díjjal jutalmazta.

A pályázatra 8 országból 280 munka érkezett, közülük 170-et állítottak ki.

Az iskolakezdés

Néha nehéz korán kelniük, hisz a nyári szünet alatt megszoktuk, hogy tovább alhatunk. Most azért nem tudunk aludni, mert reggel ellenőrzőt írunk, és mi nem tanultunk. A táska szó megrémít, reggelente, amikor felkelek és meglátom, akkor legszívesebben visszaaludnék, de tudom, hogy nem lehet. Azt az izgalmat nem lehet leírni, amit egy felelés előtt érzünk. Amikor belépünk az osztályterembe, csak a táskarepülést lehet látni és azt a sok szomorú fejet. A csengőszó hallatára a szomorú fejek helyett vidám arcokat látok, kiszaladunk az ajtón és kezdődik minden, amit negyvenöt percen keresztül vártunk. A becsöngetés egy nagy tragédia, hisz kezdődik minden előlről. S a naplók csattogásától hangosak a termek. Mi, diákok meg várjuk a következő nyarat!

Garai Orsolya, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Varázsruha

Egy szép nyári napon sétáltam az erdőben, és valamiben megbotlottam. Hát ki nem találjátok, papírlapon csúsztam el. Nézem a papírt, valamint ősi nyelven írtak rá. Nézem, nézem, mondom magamban, meg kéne vizsgálni. Elindulok! Mentem, mendegéltem, láttam kolompoló tehenekeket, gyönyörű virágokat. Gondoltam, megérkeztem végre. Egy hatalmas barlang előtt álltam. Mentem befelé, találtam egy ruhát.

– Én a ruhát választottam – szóltam.

Távoztam a ruhával a kezemben. Felpróbáltam, és akkor észrevettem, hogy lebegek egyre felfelé, nem tudok megállni, és egyszerre csak már tudom irányítani.

Így kezdődött a varázsruha legendája!

Kovács Zoltán, 4. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Anyja, lánya

Anyja és lánya kapcsolata, ez az, ami összeköt két embert egy életen át. Sokszor mondják az ismerőseim, hogy annyira hasonlítok anyára. Én mindig próbálok ezt tagadni, de akkor előhózzák az érveiket. A szemetek hasonló, hangzik el a sokat hallott mondat. Na, jó. Voltaképpen ez részben valós tény. Apu szeme kék, anyu pedig zöld. A kettő keveréke kékeszöld, ami az én szeme színe lett. Sok jó közös tulajdonságunk van édesanyámmal, de sok rossz is. Rengeteg mindenben hasonlítunk kívül és belül is. A belső dolgokat apámtól örököltem, de van néhány anyutól is. Például mindketten imádunk dumálni. Együtt tómerdek szót ejtünk ki a szánkon. Sokat beszélgetek vele.

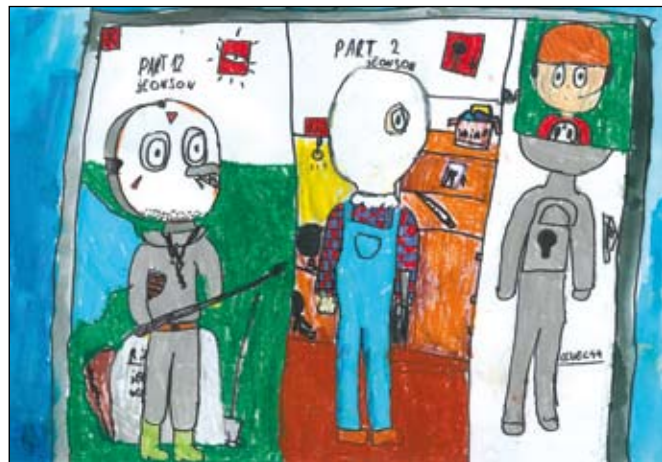
– Anyu, ezt a ronda szemöldököt tőled örököltem? – kérdeztem mérgesen a tükör előtt állva.

– Hát igen. A formáját nagyon is – mondta nevetve.

– Szóval, te vagy a bűnös?

– Igen – felelte anyu mosolyogva.

Hát nemcsak a szemöldököm aggaszt, a homlokom is olyan magas, mint az övé. Sokszor mondja, hogy nővesszek frufrut, és majd nem látszik. De nekem nem állna jól, tudom. Így ezt a témát hanyagoljuk mostanság.

Kedvenc játékom

Oszvár Tamás, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Hajdújárás

Azért néhány jó dolgot is megemlítek még. A körmöm. Pont olyan alakja van, mint anyuénak, és ez tetszik is. Közös belső tulajdonság nem sok van. Talán a szervezés szeretete, vagy az, hogy nagyon tudatosak vagyunk mindenben. Anyu mindig a jót választja, ebben is nagyon ügyes. Úgy érzem, ez rám is igaz. Most mesélek egy történetet. A hétvégén pont ilyen eset volt, mikor anyuval hasonlítottak össze. Pécsen jártam. Egy nő odalépett hozzám és így szólt:

– Szia, emlékszem rád?

– Igen, persze – feleltem. Közben gőzöm sem volt róla, ki lehetett.

– Tiszta anyukád lettél, ahogy megnőttél!

– Szerintem is! De a belsóm apáé.

A hölgy nevetett.

– Gondolom, van abból is benned!

Rám mosolygott, majd továbbállt. Fura volt. Alig beszéltem vele, már el is tűnt.

Két ember között sok hasonlóság lehet, így van ez anyuval és velem is. Ahogy szól a mondás, mi vagyunk a borsó meg a héja.

Krizsán Szabrina, 8. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Tengerpart

Ott ültem.

Nem voltam egyedül. Sokan voltunk, de nem érdekelt, egyedül éreztem magam. A tenger gyengén hullámzott, olykor a lábamat nyaldosta. Fülemben ugyanaz a zene szólt újra-újra, most arra bólogtam. A külvilágból csak halk beszélgetést hallottam. Mellettem egy kisgyerek játszott, koromfekete haja volt. Rám nézett és elmosolyodott. Visszamosolyogtam. 2-3 éves lehetett, nem törődött semmivel. A vödrébe rakosgatta a kavicsokat. Élvezte. A nap lassan haladt. Az idő lassan telt. Madár nem volt. Most már azt is alig bírtam ki, hogy ne énekeljem a dalszöveget. Néha megbökték a vállam, hogy kérdezzenek valamit. Nem figyeltem, csak bólogtam. A zene véget ért. Felkeltem. Lassan belesétáltam a vízbe. Körülnéztem. A gyerekek úszkáltak, labdáztak. Nagy levegőt vettem és elindultam – úsztam. Úsztam a hullámokkal szemben. Úgyeltem mindenre. Úsztam, és valami az utamat állta – bója. Belekapaszkodtam és pihentem, tovább úgyse mehettem. Elengedtem magam. A távolból egy hajó közlekedett. Barbara – ez volt ráírva. Egyre közelebb ért. Az eddigieknél 1 fokkal nagyobb hullámokat keltett. Hátat fordítottam és vártam. Megemelkedtem, süllyedtem, megemelkedtem, süllyedtem. Vége lett a hullámsorozatnak. Kiúsztam a partra és leültem. A kishű se volt már ott, én is távoztam. Hazafelé mentünk a sétányon. Mindenféle árusok, éttermek... De én csak előre néztem. És mentem.

Egy hatalmas kapaszkodón mentünk fel, majd megláttam a szálláshelyünket.

Kozma Szabolcs, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Különleges

madarak,

Muhi Rebeka, 2.

osztály,

J. J. Zmaj iskola,

Magyarkanizsa

Fagylaltpalotában jártam

Egyszer fagylaltozni mentünk a barátnőmmel, de mire odaértünk, bezárt a fagyizó. Azt mondtam a barátnőmnek, hogy menjünk el egy másik fagylaltoshoz. Ahogy közelebb értünk, láttuk a fagylaltpalotának a csokoládés tornyát. Beléptünk az ajtón. Pillecukorból voltak az asztalok és a székek, a tányérok vattacukorból. Az ajtók és az ablakok pisztáciafagylaltból, a festményeket citromos fagylalt díszítette. Amerre néztünk, csak fagylaltot láttunk. Sok fagylaltot megettünk, és megbeszéltük a barátnőmmel, hogy legközelebb is ide jövünk.

Takács Blanka, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa

Békés lét

Ha mész, hát menj, menj
Naplementén,
A tajtékos hullámok mentén,
Lám, vitatkoznak hetykén.

Ők is ellened vannak, nem?
Lázad mindkét nem,
S te megrekedve ülsz ott,
Ahol nem fulladsz meg, konok.

Szavak kereszttüzeben lángolsz,
Akár egy életre kelt vágy, táncolsz,
Az életed keringőjét járod érzéssel,
Fegyvert szorongató szíved mozdul hévvel.

De itt a vég, s te mész tovább,
Ártatlan arccal egyre tovább,
Lehunyt szemmel egyre távolabb érsz,
Nyugodt tested egy szorosba tér.

Ha mész, hát menj, hogy
feledje a világ a neved,
Te bolond, értetlen, félhomályba veszett
lélek, ki él, de meglepett.

A harcot kezdted feladni,
Késedet készülsz eldobni,
Megannyi sebből vérzel,
Békés létedet kivégezték egy kézzel.

Knežević Nikoletta, 8. osztály,
Cseh Károly iskola, Ada

Ex libris

Antal Árpád, 7. osztály, Szivárvány Szakkör, Topolya

Szendergő természet

Épp mély álmából kel fel a nap, a horizontot alig lehet látni a nagy fenyvesek közt.

Csak a madarak hangos füttyentése, a rigó dalocskája hallatszik a messzeségből. Keskeny kis utacska vezet hosszan kanyarogva az erdő felé. Már alig járható, úgy benötte a fű. Közelebb az erdőhöz, egyre több madár dala hallatszik, talán a reggeli teendőikön vitatkoznak a verebek. A fácán el-eltűnik a magas fűben, alig észrevehető, de a hangja elárulja őt. A kis ösvény az erdő mélyébe vezet, amely hatalmas és sötét. Egymást váltják a fenyők, tölgyek, bükkök. Már beérve az erdőbe ismét madárfütty hallatszik. Fészekrakás, párkeresés, ilyen és ehhez hasonló teendőkkel van az erdő apraja-nagyja elfoglalva. A szép, magas fáknak is megvan a maguk bája, a fenyőfák illatáról nem is beszélve. De amilyen lenyűgöző ez a rengeteg, veszélyt is rejthet az itt élő nagy ragadozók miatt. A magasból szemlélve be sem lehet látni a fák koronája között, így a fény sem tud bejutni. Az életet adó nap fénye alig-alig tud átszűrődni, azonban ahol a napsugarak átjutnak, megvilágítanak egy kis tisztást a rengeteg közepén. Ahol a szarvasmarha legelezik, miközben éberen figyel. Mert a veszélyt jelentő állatok talán épp a kicsinyét lesik a sűrűből. A fűszálak közül itt-ott kikandikál a sárga pitypang virága. Megjelenik az első kis méhecske, siet minél több virágport begyűjteni. A fű tövében hangyák ezrei szorgoskodnak, némelyikük felmászik a pitypang levelére, hogy őt is érje a kora reggeli tavaszi nap melege. Kis idő után tovább is áll, keresve más virágot, mely illatával csalogatja.

A természet tudja, hogy új nap kezdődik, mégis kicsit szendereg még, lassan ébredszik, mert oly fáradt...

Patócskai Zsuzsanna, 8. osztály,
Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva

Attila

Az osztályban tízen vagyunk.

Sok olyan ember van közöttünk, aki vicces, de nekem egy személy különösen érdekes. Ő Attila. Vele ülök egy padban. Az első furcsa dolog, hogy mindig eszik, néha még órán is, mégis olyan, mint egy fogpiszkáló. Nem is értem, hova tűnik el az a rengeteg kaja.

Órán szeret elkalandozni. Szerintem ilyenkor a vadnyugaton lovagol gondolatban, hiszen nagyon szereti a lovakat. Gond csak akkor van, ha a tanár felszólítja. Ilyenkor csak makog, de általában szerencséje van, és kicsöngetnek. Az is biztos, hogy nem az osztály szóvivője, mert ritkán szólal meg. De ha megszólal, az humoros. A tanulás nem az erőssége, pedig ezse az van, csak kompizásra használja.

Álma, hogy farmer legyen, és szerintem jó is lesz benne, csak addig még melegítenie kell a széket egy kicsit.

Szerintem ő igazi barát, aki egy kis mákos kalácsot mindig elfogad.

Hajler Kitty, 5. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Egy újvidéki gyermek egy napja

Egy pénteki napom fogom nektek elmesélni, ami szokásosan kezdődött, úgy mint a többi nap, viszont a vége máshogy alakult, mint ahogy elképzelttem.

Reggel, mielőtt kinyitottam volna a szemem, elképzelttem, hogy szombat van, és addig alhatok, ameddig akarok. Azután rájöttem, hogy péntek van, és elkezdtem izgulni. Nagy nehezen felkeltem, felöltöztem és megreggeliztem. Hozzáfogtam a tanuláshoz, mert aznap megint ellenőrzőt írtunk. Ilyenkor behúzódok a szobámba, becsukom az ajtót és nagy erőfeszítéssel próbálok a tananyagra összpontosítani, az érzelmeimet lefékezni. Már delet harangoztak, amikor befejeztem a tanulást. Ebédnél a nagymamám elmesélte a tévében látott sorozatát. Néha felidegesedik egy-egy furcsa részleten. Nehézkeseen, de teli izgalommal elindultam az iskolába. Az első órától az ellenőrzőig lepkék repdestek a gyomromban. Sajnos aznap az utolsó órán írtuk, ezért a tanítás végéig stresszes voltam. Még a nagyszünet sem vidított fel. Végre túlestem az ellenőrzőn. Boldogan, megkönnyebbülten hagytam el az iskolaépületet. A kapu mellett megláttam anyukámat. Gyanúsnak találtam, hogy elmém jött. Persze megvolt az oka, hogy miért. Ezt a „csodálatos” napot egy védőoltás koronázta meg.

Ezek után már alig vártam, hogy hazaérjek és behúzódjak a szobámba.

Gyülvérszi Réka, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

ROBOTIKA

Új találmány: viselhető robot

Az LG Electronics (LG) a 2018-as IFA szakkiállítás közönsége előtt augusztus végén mutatta be első viselhető robotját. Az LG korábban bejelentett robotjaival (reptéri idegenvezető robot, takarító robot és felszolgáló robot) ellentétben most nem röptéri és szállodai várótermekben irányítják a vendégeket, hanem az új találmány a használó lábának nyújt segítséget: az alsó végtag nagyobb mozgékonyágát és erő kifejtését teszi lehetővé.

Tavaly indította útjára az LG azt a programot, melynek célja, hogy a viselhető robotok fejlesztésével felülmúlja az emberi test hétköznapi korlátait. A kényelmes illeszkedés és a természetesen forgó csuklók révén a CLOi SuitBot nyugodtabb és természetesebb mozgást biztosít, erősítve az alsó végtagok képességeit gyaloglás, állás vagy munka közben. A robot szandálszerű cipői és automatikus igazodási funkciója lehetővé teszi viselője számára, hogy könnyedén be- és kibújjon az öltözetből.

Talán nem a legszebb, de rendkívül hasznos lehet

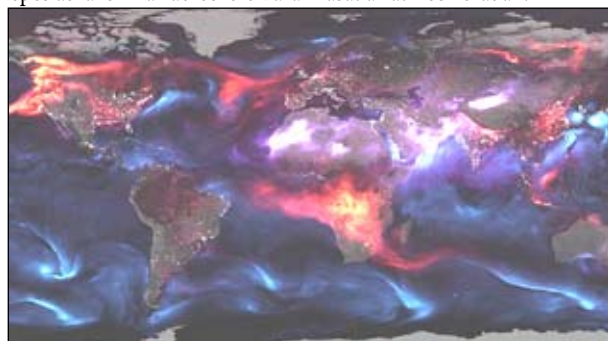

NASA

Bolygónk légszennyezettsége egyetlen képben

A NASA munkatársai látványos felvételt készítettek arról, hogy mennyi apró részecske is áramlik a légkörben.

Bár a levegő sokszor tisztának tűnik, valójában tele van apró szemcsékkel. Ezeket az úgynevezett aeroszolókat az óceánok, sivatagok, hegyek, erdők és a pólusok felett egyaránt megtalálni. Egyes földfigyelő űreszközök, például a NASA Terra, Aqua, Aura és Suomi NPP műholdjai több száz kilométeres magasságból is képesek észlelni ezeket a parányi részecskéket. Az űrhivatal egyik modellje, a Goddard Earth Observing System Forward Processing (GEOS FP) hasonló módon képes ábrázolni az aeroszólók áramlását az atmoszférában.

A felvételt egy speciális modell segítségével készítették el

A fenti kép a GEOS FP segítségével készült, és a 2018. augusztus 23-i állapotokat mutatja. Az érintett napon hatalmas mennyiségű füst szállt fel Észak-Amerikából és Afrikából a helyi tüzek miatt, a Csendes-óceánon három trópusi ciklon is tombolt, Afrika és Ázsia felett pedig porfelhők haladtak át. A felvételen a tengeri sóból álló felhők kékekkel, a por lila, a fekete szén aeroszólók pedig vörös színnel tűnnek fel. Utóbbi szemcséket főként erdőtüzek, gyárak és járművek bocsátják ki. A képen a városok éjszakai fényei is feltűnnek. Az aeroszólók egy része természetes anyag, tengeri só vagy talajszemcsé, nagyobb része azonban az emberi tevékenység, például égetés során a légkörbe kerülő szennyező anyag. (ng.hu)

MOBILOZÁS

Mi árt a mobiltelefonunknak?

1. Azt hisszük, egy kis víz nem árt a mobilkészüléknek, pedig igenis árt. Ha megtörtént a baj, akkor először is az elemet vegyük ki, mert az a legérzékenyebb, azután a SIM- és a memóriakártyát. Szaunába se vigyük magunkkal készülékünket, mert ott is magas a páratartalom.

2. Gondatlanul lerakjuk bárhova, pedig árt, ha pl. biciklikosárba „dobjuk”, vagy más hasonló rázkódásnak tesszük ki. Inkább zsebben vagy táskában vigyük.

3. Kivárjuk, hogy lemerüljön. A régi mobilkészülékeknél valóban fontos volt megvárni, hogy lemerüljenek, és akkor újratölteni őket. A modern telefonok elemeit legideálisabb 20–80 százalék feltöltöttséggel használni.

4. Akár reggelig is töltésen maradhat. A mai készülékek lítium-ionos akkujának még árt, ha állandóan teljesen lemerítjük, majd újra feltöltjük őket. Ezekben az akkukban

szabályozó kapcsoló van, ami csak addig enged az akkunak áramot felvenni, amíg megtelik az energiaraktára. Előfordulhat, hogy ez a funkció nem működik, mert hibás a készülék. Ilyenkor tovább töltődik az akkumulátor, felmelegedik, sőt fel is púposodhat. Ezért legjobb ha leveszük a telefont a töltőről, amikor teljesen fel van töltve.

5. A konnektorban hagyhatom a töltőt akkor is, ha nem töltöm a telefont. Inkább ne hagyjuk a konnektorban a töltőt. Ezek a készülékek nem sok energiát fogyasztanak, mert csak kis teljesítményűek (legfeljebb 0,5 Watt), viszont mindig fennáll annak a veszélye, hogy a töltő egy alkatrésze meghibásodik és rövidzárlatot okoz.

6. A nap és a magas hőmérséklet nem árt a mobilkészüléknek. Nagy tévedés, hiszen a magas hőmérséklet az okoste-
fonok legárázabb ellensége. Ha túl hosszú

ideig hagyjuk napon vagy melegen a készüléket, valósággal kifakul, elveszíti élességét és a színeket. Akárcsak az embernek, a mobilkészülékeknek is legkedvezőbb a szobahőmérséklet.

(tportal.hr)

A nyár és az ősz találkozása

Szeptemberben a nyár és az ősz találkozik egymással. Minthogy az időjárás csak lassan, fokozatosan változik, a két évszak egy ideig mintegy „karöltve” jár. Még melegen süt a nap, tarka virágok nyílnak, lepkék és darazsak repülnek, de az éjszakák már hűvösebbek. A falvak utcái fölött, a kertekben és a szőlőhegyeken kellemes szilvaillat terjeng, a fák szinte roskadoznak a hamvaskék gyümölcsöktől. Régi igazság, hogy a szilvalekvár akkor lesz a legízletesebb, ha szabad tűz fölött, nagy kondérban kevergetve főzik. A lustán szétterülő illat mágnesként vonzza a környék gyerekeit, hiszen igen élvezetes a készülő lekvárt a nagy fakanál hegyéről kóstolgatni.

A frizuradivatot az utóbbi időben mintha a búbos vöcsöktől kölcsönöznénk

Szeptemberben kezdődnek a halastavi lehalászások. Először csak a vízszint apadása látszik, majd előtűnnek a kisebb-nagyobb tócsákkal tarkált iszappadok is. Ez az ökológiai változás alapvetően meghatározza a tó madárvilágának összetételét is. Míg a feltöltött tavon nagy csapatokban úszkáltak a tőkés és csörgő récék, a nyári ludak, a szárcsák, s elszórva mindenütt téli ruhás búbos vöcsököket és kis vöcsököket figyelhattunk meg, az iszappadok a partimadaraknak kínálnak nagyszerű pihenő- és táplálkozóhelyet. Füstös és pajzsos cankók, bibicék, parti és kis lilék, gulipánok, havasi partfutók keresik táplálékukat, a sekély vízben uszkáló apró rákokat vagy az iszapban rejtőző árvaszúnyoglárvékat, a tömegesen megjelenő sirályok pedig a visszamaradt vízállá-

sokban rekedt apró szeméthalakra vadásznak. A nagy tógazdaságokban azonban mindig vannak feltöltött tavak is, ezért a récéknek, nyári ludaknak, szárcsáknak és vöcsköknek sem kell megszire menniük, egyszerűen átrepülnek a gáton, s átköltöznek a szomszédba. Minden tavon megfigyelhetjük viszont a szürke gémekeket és a nagy

Leskelődő kecskebéka

Igazi egyensúlyozó művész a zöld levelibéka

kócsagokat, amint a leeresztett tófenéken állodgálnak, vagy éppen hasig a vízbe merülve lesnek felbukkanó zsákmányukra. A kora őszi időszakban még a vízparton lesik a repülő rovarokat a tavi és a kecskebékák, s néha brekegni is halljuk

Hol élnek a csikóhalak?

A tengeri csikók Indonézia partjai mentén egészen Ausztráliáig, valamint Európa, Afrika és Észak-Amerika atlanti-óceáni partjainál találhatóak. Egyes fajok Amerika csendes-óceáni partvidékének vizeiben élnek. A tengeri csikóállományról keveset tudunk, de a rákászok teliholdnál ezrével fogják ki a pázásra összegyűlt példányokat. Keresett akváriumhalak, bár fogságban keveset élnek és ritkán szaporodnak. Méretük változatos, a legkisebb csikóhalfaj 17 mm-es, a legnagyobb 35 cm-es.

Igazán kecses a pajzsos cankó

őket. A zöld levelibékák viszont szeptemberben és október elején még gyakran hallatják a hangjukat. A fűzfágon vagy nádszálon ülő kis békák színe ősze a szép fűzöldről nemegyszer sárgásbarnára változik. Verőfényes őszi napokon rengeteg rovar repül a víz körül. Tarka szitakötők vadásznak a levegőben, s ha elfáradnak, valamilyik nádszálra telepednek pihenni. A horgászok tanúsíthatják, hogy néha a horgászbot hegyét választják, s oda következetesen visszatérnek. A parton járva esetleg ráakadhatunk a vidra jellegzetes, úszóhártás lábnyomaira, míg vízipocokkal és pézsmapocokkal különösen a kora reggeli órákban találkozhatunk.

Sch. E.

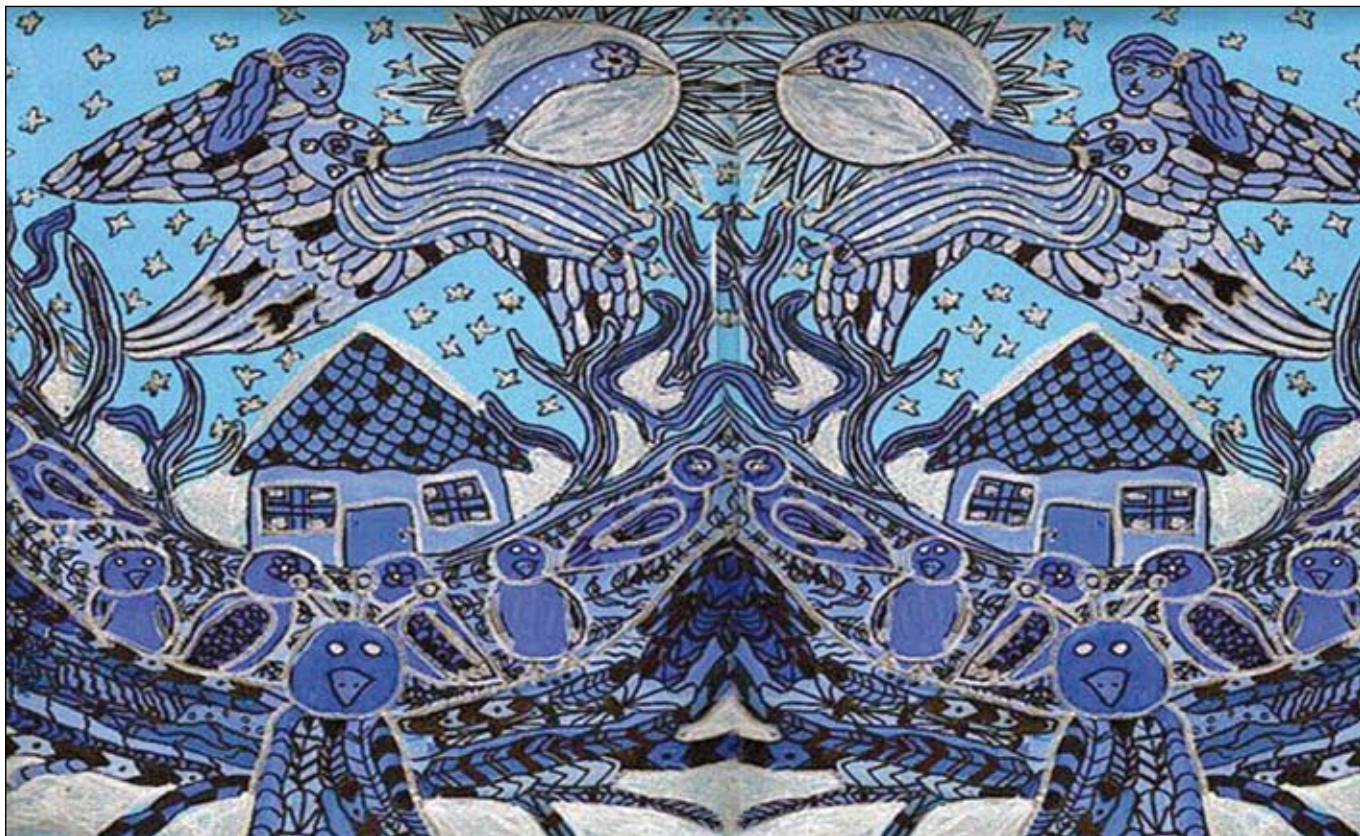
Ezerarcú növények

Nem kell a tengerre utazni, ha babért akarunk látni, szagolni, vagy éppen gyűjteni. A gyönyörű, örökzöld, formázható cserje nálunk is nevelhető, pedig való igaz, ez a növény a Földközi-tenger vidékéről származik. Szakemberek szerint könnyen gondozható, csak jó meleg helyen kell tartani.

Mi leginkább a babérfa levelét ismerjük, mert konyhai fűszerként használjuk. Levelei sötétzöld színűek és bőrszerűek, sajátos illatuk elsősorban szárítás után keletkezik.

Virágai hím- és nőneműek, a nőivarú virágokon jelennek meg a virágzás után a fekete bogycok.

Pozsony városában élt az az ember, akiről most mesélek. Nem maradt meg a neve, de megmaradt a képe, a szörnyű emléke. Gazdag volt, hatalmas volt, nagy eszű, gonosz lelkű, félt tőle minden lélek, mint az ördögtől. Azt is hitték róla, hogy cimboraságban van az ördöggel.

Senki sem tudta, honnét került Pozsony városába, csak egyszerre ott termett, szemlátomást gazdagodott, s olyan nagy lett a hatalma, hogy akarták, nem akarták, beült a tanácsurak közé, s ő vezette, kormányozta Pozsony városát. Amit ő mondott, szentírás volt.

Ha bozontos szemöldökét összehúzta, reszkettek a többiek, úgy érezték magukat, mintha az ördög ejtette volna hatalmába őket. Ennek az embernek nem volt senkije a világon. Egyedül, magában élt, gyűjtötte a pénzt halomra, s éjjelenként a csillagokat vizsgálta. Ha kijött az utcára, messziről elkerülték, s jaj, volt annak, aki ellene próbált tenni, azt ő ördögi mesterkedéssel megrontotta.

Hanem, úgy látszik, Isten meg sokallotta az ő gonoszságait, özvegyek, árvák sanyargatását, mert különösen az özvegyeket, árvákat sanyargatta, ami kevés vagyonkájuk volt, azt is elszedte tőlük mindenféle praktikával. Történt azonban, hogy egy gyűlés alkalmával, mikor

A hamis eskü

a tanácsurak mind összegyűltek a városházán, egy szegény özvegyasszony lépett a tanácsterembe, s sűrű könnyhullatások közt mondta elé panaszát, amint következik:

– Ó, nemzetes nagy jó uraim, hallgassák meg egy szegény özvegyasszony panaszát! Az uram három napja halt meg, özvegyen maradtam hat nevetlen gyermekkel. Egy kis telkecske volt minden gazdagságunk, ezen laktunk, ebből éltünk, de ahogy áldott jó uram behunyta a szemét, egy hatalmas nagyúr, akinek a szomszédja voltunk, ezt a telkecskét is elvette tőlünk.

– Ki volt ez az úr? – kérdezte egyik tanácsbeli.

– Ez, ni! – mutatott az özvegy a gonosz lelkű, ördögökkel cimboráló tanácsbéliire. A tanácsurak erősen felháborodtak ezen a hitvánságon, de csak lassan morogtak magukban, félénken néztek társukra, szólni nem mertek. Ez meg sem mozdult a helyéről, csak benyúlt a zsebébe, s onnét egy elsárgult írást húzott elé.

– Íme, nézzétek ezt az írást! – mondá társainak. – Ez az asszony hazudik. Már több esztendeje annak, hogy azt a telket az asszony

urától megvásároltam, s csak használatra engedtem neki. Eddig bért fizetett érte, most azonban vége ennek, birtokomba veszem a telket.

A tanácsurak álmélkodva néztek az írást, sorban elolvasták: igazi hiteles írás volt az, nem lehetett abban kételkedni. Mondta egy tanácsúr:

– Eredj haza gyermekeidhez, szegény özvegyasszony, s keress másutt hajlékot magatoknak. Úgy látszik, az urad a te tudtod nélkül eladta a telket: nézd, itt a neve. Ismerted-e az írást? Megnézte az asszony is az írást, nézte, sokáig nézte az ura nevét, s sírva kiáltotta:

– Olyan, mint az uram írása, de mégsem ő írta! Én tudom, hogy ő nem adta el a telket! Ördög munkája ez a névírás, esküszöm! S ha igaz szerzeménye ennek az úrnak a telek, esküdjék meg ő is.

Az ördögös lelkű tanácsúr most lassan fölemelkedett a helyéről, s méltóságosan odalépett az asztal végéhez. Ott állott a feszület s mellette a törvénykönyv. Felnyitotta a könyvet, s egy hangja sem rezdült meg, amint az esküt a könyvből kiolvasta, de még a keze sem reszkedett, amint a feszületre tette. Ám alig olvasott ki a könyv-

ből néhány esküszót, rettentő nagyot dördült az ég, elfeketedett a tanácsterem, megmozdultak a falak, mintha földindulás támadt volna, recsegték-ropogtak az ajtók, zörögtek az ablakok, fűtült, süvöltött a szél, s a falakból valami csodálatos szózatok hallatszottak. A tanácsbéliek bódultan ültek székkükben, s csak mikor megszűnt az ég zengése, a földnek mozgása, akkor eszméltek föl.

Álmélkodva néznek szét a teremben, keresik a társukat, s hát híre-pora sincsen. S ím, amint nézik, keresik mindenfelé, az asztallal szemben, fent a falon nagy repedést látnak az ablak mellett, akkorát, amekkorán egy ember átbújhatott. És a nyílás mellett mit látnak? Halljatok ide! Társuknak, a gonosz lelkű tanácsbélinek az arca képe belé volt nyomódva a falba. Még a törvénykönyv is ott volt előtte, a falba rajzolódva.

– Elvitte az ördög – kiáltották rémülten a tanácsbéliek –, s ott hagyta a képét! Csakugyan úgy is volt. Az ördög vitte el az ördögös lelkű tanácsurat. Úgy látszik, ez is meg sokallotta gonosz cselekedeteit.

Azóta sokszor próbálták az ördögös ember képét levakarni a falról, be is meszelték, de a kép újra visszarajzolódott.

Benedek Elek gyűjtéséből

Az indulás előtti este

Egyre rövidebbek a nappalok, az éjszakák pedig hűvösödnek, és kezdenek hosszúra nyúlni, az égen a csillagok mindennap tisztábban és élesebben ragyognak. Esztrág tudja, lassan indulni kell. Nem fiatal gólya már, számtalanszor tette meg az utat; egyszer régen, amikor a gyerekei még kicsik voltak, és a szárnyuk gyenge, megvárta, amíg hártvásodni kezd a rét melletti tavacska vize. Rossz döntés volt, sokan nem értek át abban az évben a nagy vizek túloldalára, köztük a családja sem, többé ilyen hibát nem követ el. Az évek múlásával szigorúbb is lett; ő volt a csapat vezére, rendet kellett tartania. Szigorú volt, de a többiek szerették: biztonságban érezték magukat mellette, hosszú ideje együtt indultak útra, és veszteség nélkül, együtt is érkeztek meg a távoli országba, amit csak nagyon kevés madárcsapat mondhatott el magáról.

Nemcsak Esztrág, a többiek is érezték, hogy közeleg az idő, még az egészen kicsi, idei fiókákban is megváltozott valami, holott ők azelőtt soha nem repültek a messzi, déli otthon felé. Furcsa várakozás és izgatott szorongás költözött a mozgulataikba: a vadásztóból eltűnt a játékosság, egyre kevésbé érdekelte őket, hogy mit rejt a tőklelél, milyen bogár bújik meg a fű tövében. A föld helyett az eget firtatták, valami húzta őket a magasba, repülni akartak egy számukra még ismeretlen hely felé.

Cser talán mindenkinél jobban várta, hogy holnap legyen, és induljanak végre, nem csak azért,

mert Esztrág megígérte neki, hogy egy olyan tavat is útba ejtenek, melynek vizében piros és sárga halak fogócskázna cikcakkos körökben, dehog; sőt a megállásra nem is igazán gondolt, csak a repülésre.

Alig egy hónapja mutatta meg neki az anyja, hogyan is kell a magasba emelkedni, és ő rögtön beleszeretett az érzésbe; csak akkor szállt le, ha a kimerültségtől nagyon muszáj volt már. Elrepült a szomszéd faluba, a mocsár túloldalára, sőt egyszer a közeli várost is megszemlélte, amiért ki is kapott Lízitől, az anyjától. Mondván, a város nem gólyának való hely, a falu még hagyján, de a zsvaj és a tömeg, az nem, azt szeressék csak a galambok meg a verebek. Csert nem a város érdekelte, nem vonzotta az emberek világa, egyszerűen csak repülni akart. Imádkozta, hogy fent szárnyalhatott, ha kedve tartotta, gyorsan, sűrű szárnycsapásokkal, ha pedig úgy kívánta, lassan, nagy

Szigeti Kovács Viktor

Luna gyermekei

Illusztrálta Cserny Timi Pookah

(Részlet)

körökben, elmélázva a langyos szél hátán. Egyedül a túlzott magasságtól félt, azt nem kedvelte: nem érezte biztonságban magát, amikor gömbölyödni kezdett alatta a táj. Esztrág mondta neki ugyan, hogy dél felé magasan fognak repülni, olykor magasabban, mint idáig ő bármikor, de ez nem érdekelte, mert tudta, a többiek is vele lesznek.

Másokkal ellentétben Esztrág nem szívesen indult. Ahogy teltek az évek, egyre jobban ózdkodott a repüléstől, mind óvatosabbnak kellett lennie. Ifjúkorában volt olyan is, hogy nem a csapattal repült; annyira erős volt benne a kíváncsiság, hogy elhagyta az ösztöneiben kacsaringózó ősi útvonalakat, és az ismeretlen nagy víz felé vette az irányt. A nyílt tenger felett azonban nem volt meleg levegő, amely az égbe törve magasba emeli a gólyát, és szárnycsapás nélkül lehet vitorlázni az egyre jobban eltörpülő, folyton változó táj felett. Napokig

küzdött a végtelen kékséggel és az izmaiban erősödő fájdalommal, míg végre megpillantotta a szárazföldet.

Ma már ilyen kalandokba akkor sem merészkedne, ha nem lenne mögötte a csapata, amelyre vigyáznia kell. Ez rendjén is volt így, az azonban már korántsem tetszett neki, hogy pár éve folyamatosan változtatnia kellett az útvonalat, hogy minél többször találjanak biztonságos leszállóhelyre. Magának is csak nehezen vallotta be, de ez már nem arról szólt, hogy a többieket védje, hanem hogy ő is meg tudja tenni az utat. A fiatal gólyák odaérhettek volna gyorsabban is a forró kontinensre, és tudta, nincs ez rendjén így. Megigazította tagjait a fészkeben, melyet talán még a nagyapjának az apja épített valamikor, amikor még sokkal nagyobb csapatokban repültek a gólyák, és elhatározta: idén utoljára vezetí társait a hosszú úton.

(Ciceró Könyvkiadó, 2016)

Gólya, gólya, gilice...

Bizonyára töméntelen olyan unalmas iskolai fogalmazást írtak már le, amelyben az ósról beszélve a sárguló falevelek és a szüret mellett a délre készülő gólyák sablonos, unalmas képe jelent meg. Persze ember/diák legyen a talpán, aki valami újat tud mondani az ósról. Azonban, ha a téma adott is, a megszólalás módja, hogyanja még mindig lehet egyedül. Egyértelmű, hogy mennyivel élvezetesebb, ahogyan ezt Szigeti Kovács Viktor teszi: nevet, személyiséget, történetet ad a gólyáknak. Ebben nagy elődje, Fekete István példáját követi (gondolj csak a mindenki által olvasott Vukra!). Még ha Fekete Istvánnál sokkalta varázslatosabbra is hangolja történetét a fentebb olvasható részlet szerzője.

De miért a gólya? Ez a költöző madár (latin nevén ciconia) mindig is nagyon érdekelte és csodálattal töltötte el az embereket. Számtalan hiedelem társul hozzá, és az sem véletlen, hogy számos nevét ismerjük, úgy

is, mint gilice, cakó, gagó, eszterág. Az európai kultúrában is fontos szerepe van, hiszen ő felel a gyermekáldásért. A Luna gyermekei (a Luna név itt már sejtet valamit) eredettörténet is, monda is, amely ezeket a hiedelmeket is felhasználja, de a gólyák származására is fény derül.

A kisregény alapvetően egy teljesen természetes, hétköznapi történetet dolgoz fel (egy gólyacsapat vándorútját követi nyomon). A gólyák küzdelmes utazásán keresztül mégis rengeteg nagyon emberi jelenségre is ráirányítja a figyelmet. Barátság, bajtársiasság, szeretet, törődés, árusulás... Mágikus, magával ragadó és olykor tragikus mese a Luna gyermekei, amelyet 8–14 éves korig bárkinek szívesen ajánlok...

...még ha az én kedvenc madarom a bagoly is.

Olvására fel!

Herédi Károly

Szlovénia a világ legzöldebb országa

Nemrég hirdette ki az ENSZ a tavalyi év legzöldebb országát, a hízelgő és megtisztelő címet pedig a „közeliünkben” levő Szlovénia nyerte el.

Hogy ez mit is jelent? Csaknem száz elvárásnak kellett megfelelni ahhoz – közöttük környezetvédelem, klímaváltozás elleni védekezés, biodiverzitás, kulturális eredetiség stb. –, hogy egy-egy ország jól szerepelhessen a versengésben. Az ENSZ arra kereste a választ, hogy az idegenforgalom fejlődése hogyan tartható fenn anélkül, hogy az az adott környezet kárára menne. Szlovénia a 100 pontból 96-ot megszerzett, és így jóval megelőzte az öt következő országokat, melyek általában 80 pontot tudtak begyűjteni.

Szlovénia valójában nem csak gyönyörű ország magas hegyekkel, sok erdővel, rendezett falvakkal és városokkal, hanem rendkívül szorgalmas, és a jelekből ítélve talpraesett emberek lakják, akik szívükön viselik a közvetlen és a távolabbi környezetük megóvását is. Íme néhány adat:

- * A hulladék egyharmadát újrahasznosítják.
- * A szelektív szemétyűjtés gyakorlattá vált, a műanyag-, a papír- és a biohulladék külön konténerekbe kerül.
- * A városközpontokból kiltították az autóbuszokat és a személyautókat.
- * Az autóbuszok a kevésbé szennyező gázra működnek.
- * A házakat, lakásokat túlnyomórészt gázzal fűtik.
- * Az ország 60 százalékát erdő fedi. (Elfogadhatónak tartják a 15 százalékot is, Vajdaságban azonban még ennél is jóval kisebb az erdős terület.)
- * Szlovéniában mintegy 20 ezer fajta állatot és növényt tartanak nyilván, melyek háborítatlanul élnek a közel 40 nemzeti parkban.

HIHETETLEN EGYBESÉS

Olympic, Titanic és Britannic

Olympic

Titanic

Britannic

1907-ben a White Star Line három hasonló hajót épített, és mindegyiknek hasonló sorsa lett.

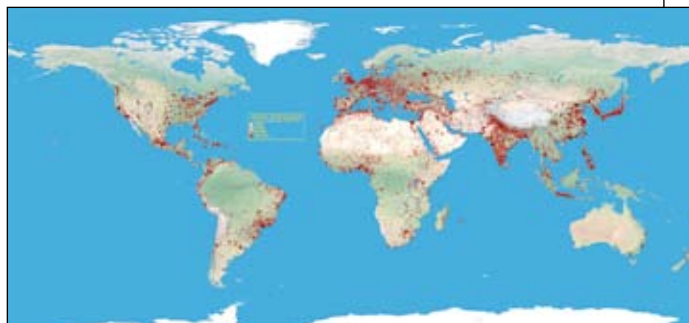
A Britannic aknára futott, a Titanic jégheggynek ütközött, az Olympic volt a legszerencsésebb, egy másik hajónak ütközött. Újjáépítették, de végül nekiütközött egy világítótornyoként használt hajónak. 1935-ben egyszerűen leselejtezték.

Tízmilliárd ember lesz a Földön 2055-ben?

Várhatóan csaknem tízmilliárd ember él majd a Földön 2055-ben az ENSZ számítása szerint, de a világ népessége már mostanra meghaladta a 7,6 milliárdot.

Az 1980-as évek vége óta a népesség növekedésének üteme mérséklődött, így 2050-ben várhatóan már „csak” 50 millióval, az évszázad végén pedig nem egész 10 millióval leszünk többen évente a Földön.

Afrika 1,3 milliárdos lakosságával 2050-re várhatóan megduplázódik, a század végére pedig megközelíti a 4,5 milliárdot. Így 2100-ra az afrikai kontinensen élőknek a világ népességén belüli – 40 százalékos – aránya alig marad el az ázsiai 43 százaléktól. A Föld legnépesebb országa továbbra is Kína és India marad, ám India lakossága várhatóan 2024-re eléri Kínáét. Akkor mindkét ország népessége 1,4 milliárd körül lesz. India és Nigéria népességyarapodása a legintenzívebb, ez a két ország adja majd a 2018 és 2050 közötti időszakban a növekedés csaknem egynegyedét.

2050-re a világ népességének 68 százaléka városokban lakik majd. Az Európai Unió népessége 2017. január 1-jén 511,5 millió volt, 1,2 millióval több az egy évvel korábinál. A számítások szerint az unió népessége a 21. század közepéig lassú ütemben folyamatosan növekedni fog.

Akit érdekel a téma, nézzen utána, miként frissülnek az adatok a <http://nepesseg.population.city/world/> honlapon, melyen másodpercenként kimutatják az éppen születettek, elhunytak számát, és ennek megfelelően a népesség növekedését.

A történelmet emberek alakítják, s azokról, akik egy-egy jelentős cselekedetet hajtottak végre, vagy akikhez akár egy egész éra kapcsolódik, nem érdemtelen megemlékezünk. Különösen, ha születésüknek vagy haláluknak kerek évfordulója van.

1950 éve, 68. június 9-én **Nero** római császár öngyilkosságát követett el. Ezzel véget ért a hírhedt császár önkényuralma, amelynek áldozatátul esett saját nevelője, Seneca is.

Szkander bég

550 éve, 1468. január 17-én jobblétre szenderült **Szkander bég**, keresztény nevén Kasztrióta György. Hadvezéri tehetségének köszönhetően Albánia volt az egyik utolsó balkáni állam, mely behódolt az oszmán szultánnak. Csak a bég halála után tíz esztendővel kebelezte be a Birodalom Albániát.

Görgey Artúr

200 éve, 1818. január 30-án született **Görgey Artúr**, az 1848–49-es szabadságharc honvédtábornoka, aki Világosnál letette a fegyvert az orosz hadsereg előtt, ezért sokáig árulóként

Éltek, haltak

Kerek évfordulók 2018-ban

emelegették. Internálásából a kiegyezés után térhetett haza, 1916-ban visegrádi otthonában halt meg.

150 éve, 1868. június 18-án jött világra Kenderesen **Vitéz Nagybányai Horthy Miklós** kormányzó. Az első világháborúban ellentengernagy volt, majd 1919-ben a szegedi ellenkormány hadügyminisztere, végül 1920. március 1-jétől Magyarország kormányzója.

100 éve nagyon mozgalmas esztendőt jegyzett a világ, Magyarország is. Biztosan sokat fogunk hallani az őszirózsás forradalomról, az első magyar a köztársaságról, **Károlyi Mihály**ról, **Andrássy Gyuláról**, a mai határok közötti Románia megalakításáról – mindez 1918-ban zajlott.

1918 januárjában a magyar hátszakra is kiterjedt az egész Európa életét meghatározó háborúellenes hangulat. Január 18-án általános sztrájk kezdődött Budapesten is az annezió befejezése, és a hadisarc nélküli, azonnali békekötés érdekében. A megmozdulások két napig tartottak. Július 4-én megindult az első légi postajárat Budapest és Bécs között. Szeptember 3-án megalakult a Román Egyesült Nemzeti Tanácsa. 1918. október 16-án I. Károly osztrák császár kiáltványt tett közzé, amelyben bejelentette Ausztria föderatív alapon való átalakítását. Az október 24-én közös külügyminiszterré kinevezett **Andrássy Gyula** október 27-én elismerte a csehszlovák és a délszláv állam létrejöttét. 1918. október 30-án létrejött a Szlovák Nemzeti Tanács, valamint a Csehszlovák Köztársaság. Ugyanaznap pedig kitört az őszirózsás forradalom. Október 31-én **Károlyi Mihály** vezetésével megalakult „az első magyar népkormány”, majd november 16-án kikiáltották az első magyar köztársaságot. November 24-én **Kun Béla** vezetésével megalakult a Kommunista Magyarországi Pártja. December 1-jén Gyulafehérvárott kimondták Erdély egyesülését Romániával.

100 éve, 1918. január 26-án Scornicestiben megszületett **Nicolae Ceaușescu** román kommunista diktátor. Cipésztanulóként került a munkásmozgalomba, 1965-ben a Román Kommunista Párt titkára, majd főtitkára lett. 1989. december 22-én népfelkelés buktatta meg, három nappal később halálra ítélték, és az ítéletet még aznap végrehajtották.

50 éve, 1968-ban történt meg a „prágai tavasz”, a vasfüggöny mögötti kommunista diktatúrák elleni forradalmak egyike a hidegháború idején. 1953-ban Berlinben, 1956-ban Budapesten, majd 1968-ban Prágában tört ki lázadás, forradalom a szovjet elnyomás ellen. A prágai eseményekről **Olthatatlan** (Horíci ker) címen forgatott **Agneszka Holland** lengyel filmren-

Prága 1968-ban

dező háromrészes minisorozatot, mely 2013-ban került adásba. A történeteket több más jeles filmalkotás is feldolgozta.

Seress Rezső

50 éve, 1968. január 11-én vetette le magát háza erkélyéről **Seress Rezső** zeneszerző, akit leginkább a Szomorú vasárnap c. dal komponálójaként ismerünk, hiszen ez a dal tette világhírűvé. A Jávor László szövegére írt dal állítólag valóságos öngyilkossági hullámot váltott ki. Több mint száz nyelvre fordították le, neves amerikai zenészek játszották. A zsidó származású Seress világhíre mentette meg, amikor munkaszolgálatát teljesítette a második világháború idején. A szolgálatból egy német tiszt szöktette meg, aki korábban hallotta játszani egy vendéglőben Pesten. Közvetlenül nem Seress Rezsőnek, de a dalnak, a korabeli vendéglők hangulatának és természetesen a zsidó származásúak kiszolgáltatottságának állít emléket a Szomorú vasárnap (Gloomy Sunday) c. 1999-es film.

50 éve, 1968. április 4-én merénylet áldozata lett **Martin Luther King**, az afroamerikaiak polgárjogaiért folytatott küzdeleme elismeréséül Nobel-békedíjjal kitüntetett 39 éves szónok, mozgalmi vezető. A Tennessee állambeli Memphisben egy fehér fanatikus húzta meg a ravaszt. Tette egy súlyos zavargáshullámot indított el szerte az USA-ban. King életéről nemrégiben jelent meg a Selma című film.

Az elmúlt időszakban a vajdasági magyar színházi világot nagy esemény tartotta lázban. Szombaton a zentai Sportcsarnokban bemutatták a Zenta, 1697 című rockoperát. A Zentai Magyar Kamaraszínház és a Soproni Petőfi Színház koprodukciójában létrehozott előadás az 1697. szeptember 11-én lezajlott esemény emlékére – amikor is a Savoyai Jenő által vezetett egyesült keresztény seregek Zenta határában meghatározó csatát nyertek a török haderővel szemben – és a városnapra készült. A Zentai Magyar Kamaraszínháznak azért is különösen jelentős ez a nagyszabású, igencsak látványos produkció, mert fennállásuk tizedik évfordulóját ünneplik.

A rockopera szerzői **Szarka Gyula** Kossuth-díjas zeneszerző, előadóművész, a Ghymes együttes alapító tagja és **Szálinger Balázs** József Attila-díjas magyar költő, a rendezője pedig **Pataki András**. Az előadás főbb szerepeit **Vastag Tamás, Stéphanie Schlessler, Szomor György, Békefi Viktória, Savanyu Gergely, Nagy Gábor, Papp Attila, Major Zsolt, Horányi László, Wischer Johann és Kósa Zsolt** alakítják, de a zenei részben **Rúza Magdi** is részt vesz. A produkcióban tehát a magyarországi tehetségkutató által nagy népszerűsége szert tett két előadó is megjelenik, még ha különböző formában is. (Számunk hátlapján Szarka Gyulát és Rúza Magdit láthatjátok.)

Vastag Tamás egyik bátyjával, Vastag Csabával jelentkezett az RTL Klubon első évadát futó, 2010-es X-Faktorba. A tehetségkutató történetében a legdrámaibb mozzanat talán

Zenta, 1697

Nagyszabású rockopera – sztárelőadókkal

épp az volt, amikor úgy alakult, hogy a testvérével kellett párbajoznia. Végül Csaba jutott tovább, és meg is nyerte a X-Faktort. Azóta viszont mindketten figyelemre méltó zenei pályát futottak be és nagy népszerűsége szert. Tamás többször versenyzett a Dal című válogatóban is, de nem sikerült eljutnia a Eurovíziós Dalfesztiválra. Időközben a színházi munka is egyre jobban kezdte érdekelni, és több szerepet is megformált. Az idén már három új előadásban látható, és mindhárom történelmi témájú. Az egyik a Papp László Budapest Sportaréánában március 15-én bemutatott Talpra, magyar! című rockmusical, amely az 1848/49-es forradalom és szabadságharc 170. évfordulójára készült. A másik a Győri Nemzeti Színházban bemutatott legendás István, a király, melyet a rockopera királydombi bemutatójának 35. évfordulója alkalmából vittek színre. Ebben Tamás Laborcot játssza. A harmadik pedig a Zenta, 1697 rockopera, amelyben Deák Pál magyar huszárezredes szerepében láthatjuk. Az elmúlt néhány évben Tamást családi örömök is érték, 2016-ban született meg első fia, Samu, idén januárban pedig Péter.

Rúza Magdi a TV2 Megasztár tehetségkutatójának harmadik szériájába jelentkezett, amelyet 2006-ban meg is nyert. A következő évben az Aprócska blues című dalával Ma-

gyarországot képviselte az Eurovíziós Dalfesztiválon és a nagyon jónak számító 9. helyen végzett. Ekkor a győztes egyébként a Szerbiát képviselő Marija Šerifović lett a Mollitva című dallal. Rúza Magdi is figyelemre méltó zenei pályát futott be. Nagyon érdekes, hogy a vajdasági származású énekesnő első igazán meghatározó zenei sikerét épp Zentán, a farsangi Ki mit tud? versenyen szerezte 2004-ben. Rúza Magdi ugyan nem játszik a Zenta, 1697 rockoperában, de ahogyan azt a Soproni Petőfi Színház sajtóközleményéből megtudhattuk, werkfilm készült az előadásról, amelyben Szarka Gyula és Rúza Magdi együtt énekel, és ezt a népszerű vajdasági énekesnő örömmel elvállalta. Rúza Magdi a sors finom játékának nevezi azt, hogy esélyt kapott és csatlakozhat e történethez, mert ezzel is köszönetet mondhat a szeretetért, a bizalomért, egy út kezdetéért. Az énekesnőt az is nagy izgalommal és boldogsággal tölti el, hogy egy Vajdasághoz kötődő projektmről van szó. Eddig még nem dolgozott együtt Szarka Gyulával, de ez a zenei találkozás abból a szempontból is kiváltképp jelentős, hogy Szarka Gyula felvidéki, Rúza Magdi pedig délvidéki, azaz vajdasági, így ez az együttműködés a határtalanság és az egyetemes magyar kultúra éltetésének ékes példája.

L. M.

Búcsúzik az Agymenők

Az utóbbi időben többször volt szó arról, hogy a 2007 óta futó Agymenők véget ér, nemrég viszont ez bizonyossá vált. Az Agymenők órási nézettséget produkált, és nagy rajongótáborra tett szert. Tavaly kiderült, hogy a széria töretlen sikerének köszönhetően további két évadát berendelték, és habár a Leonardot alakító Johnny Galecki egy interjúban előrevetítette, hogy a hamarosan induló 12. évaddal, jövő év májusában elbúcsúzik a sorozat, a rajongók ezt mégis kételkedve fogadták. A készítők elmondása szerint hálásak a hatalmas nézettségért és azért, hogy sokan szeretik ezt a sorozatot. Emiatt az egész stáb fő célja, hogy tökéletes és méltó lezárást adjanak a népszerű széria történetének. Egyébként egyes hírek szerint a befejezés mellett szóló döntésben a Sheldon Coopert megformáló Jim Parsons is nagy szerepet játszik, hiszen a színész szerint itt az ideje pontot tenni a sorozat végére, és ő kész továbbállni. A készítők szerint pedig nyilvánvaló, hogy az egyik kulcsszereplő nélkül nem lenne érdemes folytatni.

Tovább nő a BTS sikere

A dél-koreai popcsapat, a BTS nemrég mutatta be a Love Yourself: Answer című új albumát, valamint az Idol című dalhoz készült videoklipet. A klip nézettsége felülmúlt minden elvárást, öt nap alatt elérte a százmilliót, és ez a szám azóta is egyre növekszik. Ezzel az Idol újabb rekordot állított fel, ami a rövid időn belül nagy megtekintést produkáló k-pop együttesek videoklipjeit illeti. A BTS legutóbb a Fake Love klipjének nézettségével ért el nagy sikert. Azt egy nap alatt 35 millióan tekintették meg, a százmilliós nézettséget pedig a megjelenés után nyolc nappal érte el. Akkor még ez számított rekordnak, hiszen azelőtt a DNA-t 22 millió tekintették egy nap alatt. Az Idol mindkettőt lekörözte, hiszen huszonnégy órán belül 45 millióan nézték meg, és ezzel Taylor Swift Look What You Made Me Do című dalához készült klip nézettségét is felülmúlták, hiszen azt 43 millióan látták ennyi idő alatt.

Szétválnak útjaik

Majka a szegedi SZIN fesztiválon jelentette be, hogy Curtis önromboló életmódja miatt nem dolgoznak tovább együtt. Mint kiderült, Curtis miatt majdnem a szegedi fellépésük is elmaradt. Majka a közösségi oldalakon részletesebben is elmagyarázta, hogy miért vet véget a népszerű rapduónak. Elmondása szerint tehetetlen Széki Attila, azaz Curtis állapotát illetően, többször próbálta rábeszélni arra, hogy orvoshoz forduljon, kapja össze magát, de Curtis nem változott meg, és mindig megtalálta a módját annak, hogy kijátssza. Curtis megerősítette a szétválás hírére, úgy fogalmazott, hogy ez számára egy hosszú út vége és valami új kezdete, hiszen tervez továbbra is dalokat írni.

Ville Valo visszatér

Rajongók legnagyobb bánatára a népszerű finn HIM együttes tavaly bejelentette, hogy feloszlik. Habár a frontember, Ville Valo ekkor azt ígerte, hogy nem adja fel a zenélést, arra senki sem gondolt, hogy ilyen hamar visszatér. Az énekes ugyanis nemrég nyilvánosságra hozta, hogy napokon belül új kislemezzel jelentkezik, új projektje, a Ville Valo & Agents keretében. Az énekes azt is előrevetítette, hogy a kislemez az új stúdióalbumot előzi meg, amely várhatóan jövő év elején jelenik meg. A HIM egyébként 26 év után, a Bang & Whimper turné keretében vett érzékeny búcsút a rajongóktól. Az együttes a fennállása alatt nyolc nagylemezt adott ki, amelyeken több nagy sikerű dal található, például a Wicked Game Chris Isaac-átdolgozás, a Right Here in My Arms, a Poison Girl, a Join Me in Death, a Gone with the Sin, az In Joy and Sorrow, a The Funeral of Hearts, a Rip Out the Wings of a Butterfly, a Killing Loneliness és a Tears on Tape.

Jelige: „Miki”

Hetedik osztályos, nagyon boldogtalan lány vagyok. Mindez a barátnőmmel kapcsolatos. Már egészen kicsi korunk óta barátkozunk, óvodába is együtt jártunk, együtt ültünk is. Elválaszthatatlanok voltunk egész idő alatt. Akik nem ismertek jól bennünket, azt gondolták, hogy testvérek vagyunk, mert mindenhova együtt mentünk, és a ruhánk is egyforma volt. De tavaly megváltozott közöttünk sok minden. Az én gondom vele kapcsolatosan az, hogy a barátnőm sokkal szebb és fejlettebb nálam. Mindenki kedvence az iskolában. Engem viszont semmibe vesznek! Senki észre sem vesz! Emiatt sokszor haragszok is rá. Ha rákérdeznének, hogy milyen vagyok, csak rosszakat tudnék mondani magamról. Ez egyik osziórán már meg is történt. Különböző játékokat játszottunk, beszélgettünk saját magunkról, és itt kellett elmondanunk a jó tulajdonságainkat. Nekem önmagamról semmi pozitív nem jutott eszembe. Úgy vettem észre, hogy a fiúknak csak a nagy mellek a fontosak, azokra a lányokra bukna, én viszont lapos vagyok. A másik gondom az, hogy van egy fiú, akibe már tavaly is szerelmes voltam. De a nyáron a szimpátiám elkezdett legyeskedni a barátnőm körül, ez nagyon felidegesített. Nem is akartam a barátnőmmel találkozni. Nem akarok féltékeny lenni, de minden jel arra mutat, hogy féltékeny vagyok a legjobb barátnőmre! Mi a gond velem!? Miért van, hogy senki észre sem vesz és nem fogad el. Kérlek, segíts, adjál tanácsot!

Válasz:

Kedves Miki!

Nagyon is megértelek, mert annak idején én is hasonló cipőben jártam, mint te. Ha hiszed, ha nem, akad azért egy-két jó dolog az egészben, és biztosan van sok jó tulajdonságod is. Például az, hogy beleláltál a problémádba és hogy változtatni szeretnél önmagadon, mert továbbra is ragaszkodsz gyerekkori barátnődhez, akivel éveken keresztül jóban-rosszban együtt voltatok és támogattátok egymást. Emellett nyugodtan mondhatom, hogy jó megfigyelő vagy, mert nagyon jól feltérképezted a helyzetet. Ami az énképedet és a pozitív tulajdonságaid fel nem ismerését illeti, nem vigasztalásul mondom, ezzel nem vagy egyedül! Amikor beszélünk kell önmagunkról, általában a negatív tulajdonságainkról számolunk be. Valószínűleg azért, mert ezeket halljuk vissza, ezekre reagál a környezetünk. Az hogy csak rossz dolgokat tudsz mondani magadról, és hogy úgy érzed, senki észre sem vesz és nem fogad el, az önbizalomhiány miatt van. Szerencsére osziórákon foglalkoztatok ezzel, elkezdtetek dolgozni vele. Remélem, hogy nem marad ennyiben, hogy folytatjátok is az önmagatok feltérképezését és az önbizalmatok felépítését. Ha jobban

odafigyelsz a többiekre, észreveheted, hogy nagyon sokan hasonlóan látják magukat serdülő-, sőt felnőttkorban is. Az is ismert tény, hogy serdülőkorban nagyon kevés tini elégedett önmagával és fejlettségével, még az is, akiről te azt gondold, hogy tökéletes és bukna rá a fiúk, elégedetlen pl. a melle nagyságával, a combjával, a bokájával és még sorolhatnám. Az is biztos, hogy nem minden fiú bukik a nagy mellekre. És végül, nem az lesz a döntő a párválasztásnál és abban, hogy valaki vonzónak számít-e. Ha ez lenne a döntő, nagyon sok „lapos” mellű nő lenne egyedül. Hogy megtaláljad azt, hogy esetleg hol hibázol a társaid és a szimpátiád iránti viselkedésedben, gondold át, hogyan is viselkedsz velük, mennyire vagy barátságos, kedves, együttérző, segítőkész, vagy esetleg fennhéjázós, beképzelt, durva, lerázós, szúrós mint a sün... Tehát leltározd le te is a viselkedésedet, és ha találsz magadnál változtatni valót, igyekezz vidáman, kedvesen viselkedni másokkal, és biztos, hogy nőni fog a popularitásod is. Ami a szimpátiád szimpátiáját illeti, sajnos senkinél sem irányíthatjuk azt, hogy kihez fog vonzódni. Te is megfigyelheted, hogy a szimpátia kölcsönös-e a barátnőd és a fiú között. Azt is biztosan tudod, hogy a legjobb barátnődnek ki tetszik igazából.

Bármi is történjék a jövőben, gondoldj arra, hogy a serdülőkor az ismerkedések időszaka, és ilyenkor a szimpátiák és szerelmek igen sűrűn váltakoznak, és egyszer csak azt veszed észre, hogy egy másik fiú dobogtatja meg a szívedet. A fiúk jönnek-mennek, a barátnők meg általában maradnak.

Jelige: „Szeptember”

Nyolcadikos lány vagyok, és már néhány hónapja szerelmes vagyok egy fiúba, aki veszemre évek óta a barátnőmbe szerelmes, aki viszont ki nem állja. Rémesen boldogtalan vagyok, mert már számtalanszor megpróbáltam elmondani neki, hogy szeretem, de mindig visszalépek. Nem tudom, hogyan hívjam fel a figyelmét magamra, hogy válhatnék érdekessé a számára? Hogyan közelítek hozzá?! Állandóan egy társaságban vagyunk, de örületes, hogy nem tudom, mit tegyek?! Megpróbáltam elfelejteni, de amikor azt mondom magamnak, hogy „készs!”, ő szól hozzám, beszélgetünk, és ez mindig reményt ad, hogy hátha sikerül. A barátnőim szerint a fiú nem érdemli meg, hogy szeressem. De az az érzésem, hogy számomra nincs segítség! Kérlek, mondd, mit tegyek?

Válasz:

A leveledet olvasva újra és újra megbizonyosodok arról, hogy az érzelmek milyen bonyolultak, és a szerelem is milyen bonyolult tud lenni. A fiú évek óta reménytelenül szerelmes a barátnődbe. A barátnőd őt ki nem állja. A fiú, annak ellenére, hogy a barátnőd rá se ránt, továbbra is ragaszkodik hozzá. Te viszont megtettél minden tőled telhetőt, hogy felfigyeljen rád, de ő! Mindketten boldogtalanul vagytok szerelmesek. Egy biztos, a tanácsom nem fog tetszeni! Ahhoz, hogy megoldódjon a helyzeted, valójában el kell távolodnod a fiútól. Jó lenne, ha egy ideig kerülnéd őt és a közös társaságot, más körökben is megfordulnál, pl. a barátnőddel többet barátkoztatok a szomszéd osztálybeli társasággal. Biztos vagyok benne, hogy ha körülnézel, nagyon gyorsan felfedezed, hány helyes srác érdeklődik irántad. És ne feledd, nem csak ez az egy fiú létezik a világon! Tekints rá barátként, mert köztetek most csak barátságról lehet szó. Tedd fel a legszebb mosolyodat, emeld fel a fejedet, húzd ki magadat, és emelt fővel lépj ki a házból. Ha te megváltozol, sok minden meg fog körülötted változni!

Kérdéseitkre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Nem tudok komoly lenni – Mit tegyek?

Akadnak mindig vidám, vicces emberek. Ám bizonyos helyzetekben kifejezetten rossz ötlet komolytalanul viselkedni, hiszen ezzel megbánthatsz másokat, emellett pedig rólad sem fest túl jó képet.

Ha a vidámság és a szórakoztatás a lételemed, érthető, hogy szereted, ha jó hangulatban telnek a mindennapjaid azokkal, akik igazán közel állnak hozzád. A probléma ott kezdődik, amikor folyamatosan, minden helyzetben csak nevetgélés, és poénok gyártásával próbálsz oldani a hangulatot.

Minden helyzetben megvan az a viselkedési norma, amit alkalmazni szokás. Ez bizony nem mindig a nevetgélés. Ha nem találsz meg a helyzethez illő viselkedésformát, akkor a többiek furcsálló pillantásával meglehetősen gyakran kell majd számolnod. Előfordulhat, hogy zavarba ejtő kacajod nézeteltérést szül közötted és az ismerőseid között. Persze ez még mindig a jobbik eset, mert ha érzékenyebb természetű emberrel van dolgod, könnyen sértődés is lehet a poénkodás vége.

Van, amikor nem lehet tisztán megállapítani, hogy az adott szituációban helye van-e a humornak vagy sem. Nem árt, ha óvatosan bánsz a szavaiddal, hiszen ha valakinek egy kicsit is rosszabb napja van, az már csak hab a tortán, ha egy velős poén áldozata lesz.

Mielőtt akcióba kezdenél, mérd fel a terepet és a többiek hangulatát! Ha nem vagy biztos benne, hogy jól vennék a viccelődésedet, akkor bármennyire is nehéznek érzed, fogd vissza magad, és nyeld le a mondanódat.

Nem mindenki egyforma. Vannak érzékenyebb emberek, akik lehet, hogy a kisebb csipkelődésekre sokkal nagyobb ellenségeskedéssel reagálnak.

Ha többször is előfordul veled, hogy lehurrognak vagy rád szólnak, érdemes elgondolkodnod, hogy a későbbiekben hogyan tudnád ezeket a kellemetlen helyzeteket kikerülni. Valószínű, hogy vissza kell fognod magad és időnként lakatot tenni a szádra.

Ha felismered, hogy megbántottál valakit, akkor azonnal kérj bocsánatot, így sok problémát és ellenségeskedést megelőzhetsz! A legjobb, ha ezután még érdeklődsz is a gondja felől és igyekszel hasznos tanácsokkal segíteni.

Persze ehhez a másik fél is kell, és mivel éppen az előbb bántottad meg előfordulhat, hogy nem vevő rád. Ne erőltess, inkább hagyd megnyugodni! (csakmiketten.hu)

TESZT

Barátságteszt

Jó haver vagy felszínes barát vagy? Ez a teszt segít rávilágítani, hogy a te értékrendedben hol szerepel a barátság.

1. Miről vagy hajlandó lemondani, hogy segíts egy barátodnak?

- a) Semmiről, hiszen nem szeretnék miatta bármiről is lemaradni (1 pont)
- b) Mindenről, mert az ő nyugalma a legfontosabb a számomra (3 pont)
- c) Csak néhány dologról, de akkor is előtte mérlegelem az ezzel járó előnyöket és hátrányokat (2 pont)

2. Úgy gondolsz, hogy egy barátnak...

- a) ...mindig meg kell tartania magának a legbelsőbb gondolatait. (1 pont)
- b) ...csak azokat a dolgokat kell elmondania neked, amit te is szívesen hallasz. (2 pont)
- c) ...őszintének kell lennie, tudva, hogy te mindig meghallgatod őt. (3 pont)

3. Ha egy barátod elárul téged...

- a) ...akkor örökre megszakítod vele a kapcsolatot. (1 pont)
- b) ...meghallgatod az ő verzióját, megadva a lehetőséget arra, hogy megbocsáss. (2 pont)

c) ...kérdés nélkül adsz neki egy második esélyt. (3 pont)

4. A barátság a számodra:

- a) érdekkapcsolat. (1 pont)
- b) kellemes időtöltés. (2 pont)
- c) kölcsönös őszinteségen alapuló kapcsolat. (3 pont)

5. Minden barátoddal ugyanolyan bizalmas kapcsolatban vagy?

- a) Nem, különbséget teszek barát és barát között is (3 pont)
- b) Szerintem igen. (2 pont)
- c) Egyikkel sem osztok meg igazán belső gondolatokat. (1 pont)

Értékelés

5-7 pont: Igazi remete

Nem igazán hiszel az életre szóló barátságokban. Talán nem ismered azokat a cinkos összenézéseket vagy az őszinte, apró gesztusokat, amelyek a szeretet és a bizalom megnyilvánulásai. Elképzelhető, hogy ért már na-

gyobb csalódás, és ez akadályoz abban, hogy nyitott légy új kapcsolatokra.

8-11 pont: Inkább csak haver

Amikor már nem tudsz egyedül megbirkózni a problémáiddal, akkor eszedbe jutnak a barátaid. Életünk során mindig előfordulnak nehézségek, és olyankor jó dolog segítséget kérni egy baráttól. Nálad azonban ez nem működik feltétel nélkül, és hosszú távon valószínű, hogy a családi kapcsolatokat a barátság elé helyezed. A lényeg, hogy bizalmasaid akkor legyenek melletted, amikor éppen szükséged van rájuk.

12-15 pont: A nagybetűs Barát

Az igazi barátság a számodra szent. Sokkal értékesebb, mint bármilyen más kapcsolat. Mindig készen állsz arra, hogy segíts, áldozatot hozz a barátaidért, anélkül, hogy bármit is kérnél cserébe. Tudod, hogy csak az számít igazán, amikor mosolyt tudsz csalni a másik arcára. Ez igen! Minden elismerésünk!

Amit abba kell hagynod a magad érdekében

Nem tudsz visszamenni az időben, hogy megváltoztasd a múltat, de bármikor új jelent hozhatsz létre magadnak. Ehhez azonban le kell számolnod mindazzal, ami visszahúz.

1. Ne tölts időt olyan emberekkel, akik elkedvetlenítenek! Az élet rövid, és épp elég nehézséggel kell megküzdenünk. Ezért felejtse el azokat a „barátokat”, akik kihasználják, érzelmileg zsarolnak és állandóan másokat kikiznek, hibáztatnak, szidnak! Ne vágyj olyanok társaságára sem, akiknek soha nincs idejük rád: akik számára fontos vagy, azok előbb-utóbb mindig tudnak időt szakítani rád.

2. Ne menekülj a problémáid elől! Nézz szembe azokkal a konfliktusokkal és nehézségekkel, amelyek régóta kísértenek. Nem, nem lesz könnyű – viszont nem is kell keddről szerdára mindent megoldanod. Fokozatosan, lépésről lépésre haladj! Nem baj, ha nem megy minden azonnal úgy, ahogy szeretnéd: tudod, a kisgyerek is úgy tanul meg járni, hogy közben sokszor elesik, megüti magát.

3. Ne hazudj magadnak! Bárkinek hazudhatsz a világon (bár nem ajánljuk, hiszen a hazug embert hamarabb utoléri, mint...), de soha ne hazudj magadnak! Összezavar, felkavar, rossz utakra visz téged minden hazugság, ezért mindig légy őszinte önmagadhoz.

4. Ne akarj másokon segíteni a saját károdra! Fontos, hogy segíts másokon minden rendelkezésre álló eszközzel, de ne felejtse el: csak akkor tudsz más poharába önteni a szomjazás veszélye nélkül, ha a saját poharad tele van. Először mindig magadat kell feltöltened, mielőtt egy szerettednek segíteni próbálsz. És tudd: megmenteni senkit sem lehet, csak ha ő is akarja... és tesz is érte.

5. Ne akarj az lenni, aki nem vagy! Bizonyára észrevetted már, hogy az egész világ arról szól, hogy más legyél, mint aki és ami vagy. Szébb, karcsúbb, okosabb, trendibb, sikeresebb, gazdagabb, tehetségesebb, különlegesebb akarsz lenni, mint mások, mert megszoktad: a társadalmunk ezeket az értéket tiszteli elsősorban. Pedig mennyivel több esélyed volna a boldogságra, ha egyszerűen önmagad lennél...!

6. Ne félj attól, hogy hibát követsz el! Tenni valamit és hibázni egyszer, kétszer, tízszer még mindig hasznosabb, mint ha egyáltalán semmit sem csinálnál. Ha a nagy tudásaink képtelenek lettek volna szembenézni a kudarcral, valószínűleg ma se gyufa, se villany nem volna...

7. Ne irigykedj folyton! Amikor irigy vagy, igazából négy dolog történik: más életére koncentrálsz, ahelyett, hogy a magadét építenéd;

energiát veszítesz azzal, hogy negatív érzéseket szabadítasz fel magadban – ez csak neked árt, ugye tudod? –, voltaképpen nemet mondasz valamire, amire te magad is vágyasz, tehát képtelenné válsz a bevonzására; elfelejted, hogy mi mindenért lehetsz hálás az életben, amit viszont más irigyelhet(ne) tőled.

8. Ne dédelgesd a sérelmeidet, ne tarts haragot! Igen, van, hogy nagyon mély fájdalmat okozott valaki, akiben megbíztál. Igen, előfordul, hogy igazad volt, mégis te húztad a rövidebbet. Természetesen hazudnál magadnak, ha ezeket az eseményeket meg nem történtté nyilvánítanád, de erre nincs szükség. Hagyj magadnak egy kis időt, hogy megértsd, mi miért történt, de aztán engedd el a kötelet. A megbocsátás önmagunk felszabadítása. Neked lesz könnyebb, ha elengeded a sérelmeket.

9. Ne panaszkodj állandóan! Néha jólesik, ha vájkálhatunk a bűnkben, és részvétet ébreszthetünk másokban. Egy idő után azonban az önsajnálát és a panasz olyasfajta spiráljába kerülő, ami teljesen felémészt a negatív rezgéseivel. Légy tudatos, figyelj arra, hogy a figyelmedet mire fordítod: a fájdalom és a szenvedés természeténél fogva még több fájdalmat és szenvedést hoz.

Egészség és tinikor

A kamaszok egészségét nagymértékben meghatározza a helyes táplálkozás. Itt figyelembe kell venni a mennyiségi, de elsősorban a minőségi táplálkozást. Figyelni kell az étkezések rendszerességére és változatosságára.

A reggeli étkezés rendszeressége

A reggeli kulcsszerepet játszik a mindennapok elindításában. Étkezés hiányában csökkenhet a vérnyomás, romlik a koncentráció, zavart szenved a vércukorháztartás. Ennek ellenére az iskolai napokon a diákok közel egyharmada sohasem reggelizik. A rendszeresen reggelizők aránya magasabb az alacsonyabb évfolyamokon.

A gyümölcsök és zöldségek, mint fontos rost- és vitaminforrások, az édességek, a szénsavas üdítőitalok – mint zsiradékban és szénhidrátban, azaz kalóriában gazdag, de egyéb tápanyagokban szegény élelmiszerek – fogyasztásával kapcsolatos szokások fontos tényezők az egészséges életmód tekintetében. A tanulók között több a lány, aki rendszeresen (naponta) fogyaszt zöldségféléket vagy gyümölcsöt.

Fogápolás

A nemzetközi ajánlások szerint legalább naponta kétszer kellene fogat mosnunk. A felmérések szerint a diákok 93 százaléka naponta

egyszer, 60 százaléka legalább kétszer megmossa a fogát. A lányoknál minden életkorban magasabb a rendszeres, többszöri fogmosó. A felmérések azt mutatják, hogy a rendszeresen gyümölcsöt és zöldséget fogyasztó tanulók gyakrabban mosnak fogat, ugyanakkor kevesebb üdítőt és édességet fogyasztanak. Emellett azok, akik rendszeresen kihagyják a reggelit, kevesebbet mossák a fogukat.

A legszebb ékszerek egyike. Királynők és színésznők, menyasszonyok és nagymamák egyaránt viselhetik, hisz kortalan, nem hivalkodó, és mindenkinek jól áll. A gyöngy a kínaiak szerint a tisztaság és az érték jelképe.

A gyöngy születése

A gyöngyszem születése valójában nem más, mint a kagyló természetes védekezési reakciója a szennyeződésekkel szemben. Amint valamilyen kosz kerül a kagyló belsejébe, az állat egyfajta réteget von a szennyeződés köré: így születik a vékony gyöngyház, amelyet a kagyló két-három éven át egyre vastagít, míg végül kalciumréteget épít a szennyeződés köré. Ez a kéreg adja a gyöngy egyedi ragyogását.

Egy szem gyöngy 92 százalék kalcium-karbonátból, 6 százalék szerves anyagból és 2 százalék vízből áll. Az igazán nagy és szép példányok nem nőnek ilyen gyorsan; 10-12 évbe is beletelik, mire borsószem nagyságúra duzzadnak. Nem minden kagyló alkalmas a gyöngyök „kihordására”, a világon mindössze 70 olyan faj él, amelyben gyöngyök képződnek: ezeket Kínában, Mallorcán, Ceylonban és Venezuela környékén tenyésztik. Az édesvízi kagylók is termelnek gyöngyöt, de ezek csupán Amerikában, a Mississippi és a Hudson folyó mellékágaiban élnek meg. Az édesvízben nőtt gyöngyök színesebbek, fényük nem olyan tiszta, mint tengervízben született társaiké.

A gyöngy tenyésztése

A gyöngyök kilencven százaléka Japánból érkezik, ahol hatalmas tavakban, mesterséges körülmények között – a busás haszon reményében kagylókat érlelnek. A kagylók belsejében szakértők helyezik el a „piszkot”, amely hatására az állat élete során akár kéthárom gyöngyöt is képes „kihordani”, ráadásul minden esetben egyre nagyobb „szül”. Szemre az igazi és a

KAGYLÓBA ZÁRT KINCS

A gyöngy

tenyésztett gyöngy között nincs különbség. Ez csak komoly laboratóriumi vizsgálatokkal mutatható ki.

Mikimoto, a feltaláló

Mokichi Mikimoto 1858-tól folytatta kísérleteit az Ago-öbölben, ő fedezte fel, hogy idegen anyagot helyezve a kagylóba, gyöngyöt lehet tenyészteni. 1899-ben, a tokiói Ginzán megnyitotta első gyöngyüzletét. Tíz évvel később már katalógus jelent meg a tenyésztett gyönggyel készített ékszerekről. 1932-ben külföldi újságírók jelenlétében 135 kiló, nem teljesen hibátlan tenyésztett gyöngyöt égetett el a cég. Mikimoto ezzel azt üzent a világnak: a japán gyöngy nem játékszer, hanem maga a

tökéletes szépség. Ma Tokio, Párizs, London és New York legelegánsabb részén vannak márkáüzletei.

Ritka darabok

Fekete gyöngy egykor csak az uralkodók ékszereiben volt található. Az egyik leghíresebb fekete gyöngy, az Azra az orosz koronaékszerek egyik nyakláncának középső darabja. Jóllehet ma is ritka és értékes, de műértő és igényes vevő megvásárolhatja. Akárcsak korábban, most is a legritkábban előforduló kerek és kiváló minőségű gyöngyöt keresik. De más formáknak is megvan a szépségük: az ötös keze alatt egy körte formájú vagy barokk gyöngy is csodálatos ékszerré válik.

Ha a tengerparton nyaraltál, biztosan gyűjtöttél szebbnél szebb kagylókat, esetleg tengeri csillagot is. Szép lehet úgy is, ha egy nagy tábla rakod őket, de talán jobban érvényesül a szépségük, ha valamit készítesz belőlük. Ehhez adunk néhány ötletet, inspirációt.

1. A kagylókból, csigákból készülhet egy csilingelő nyári emlék. Fürd ki a kagylókat (ehhez kérj

segítséget!), majd fűzd fel őket egy zsinórra, és már készen is van az egyedi szélcsengőd.

2. Romantikus hangulatú gyeritya is készülhet kagylóhéjból. Egyszerűen állíts bele teamécseseket a nagyobb kagylókba!

ÜGYESKEDJ!

Kagylódíszek

3. Ha ékszerként viseled, mindig eszedbe jutnak a nyaralás emlékei. Fehéren is hagyhatod a kagylókat, de ha jobban tetszik, ferd be különböző színűre, és fűzd fel őket egy láncre.

4. És persze képeket is készíthetsz a szép kagylókból, csigákból. Tetszés szerinti alakzatban ragaszd fel őket egy üres képkeretbe.

Helló, ősz!

Hogyan színezd az őszi természet képeit?

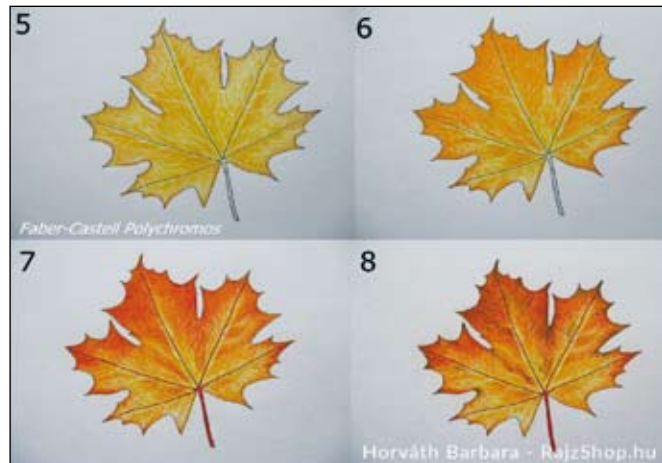
Az őszi erdő a mérsékelt éghajlati öv egyik leglátványosabb jelensége. A zöldellő lombok szinte a szemünk előtt változnak át aranyló sárga, bársonyos vörös, elegáns lila vagy éppen étellel teli barna árnyalatúra. **Ebben az évszakban a természet ezernyi finom színárnyalatát csodálhatjuk meg, ezért tökéletes inspirációt tud adni nekünk egy-egy képünk elkészítéséhez.** Legyen szó akár színes levelekről, fenyőtobozokról, mohás fadarabokról és különböző termésekről vagy fényes bogyókról.

A színek az érzelmeinket és kedélyállapotunkat is befolyásolják: a piros, narancs és sárga árnyalatok melegséggel töltenek el bennünket és aktivitásra buzdítanak, a zöld árnyalatok pedig nyugtatóan és pihentetően hatnak ránk. Az őszi erdőben ezek a színek egyensúlyban vannak, és ez a fajta harmónia az, amely már az impresszionista festőket is rabul ejtette (pl. *Szinyei Merse Pál Őszi tájkép* c. festménye vagy a *Tourbillon*, melyet egy őszi vadászat ihletett).

Első lépésként **érdemes** lehet a kertben, parkban, erdőben egy pillanatra megállni és a kezünkbe venni egy őszi falevelet vagy valamilyen **termést**, hogy közelről is meg tudjuk vizsgálni, milyen színekből és árnyalatokból tevődik össze. A színek mellett megfigyelhetjük a formáját, textúráját, erezetét, sérüléseit és azt is, hogy a fény hogyan jelenik meg rajtuk. Két teljesen egyforma levelet/termést nagy valószínűséggel nem fogunk találni, ezért csak a fantáziánk szabhat határt a színezésük során.

Hogy a képzelőerőnket beindítsuk, lássuk példaként egy levél és egy termés színezését.

Levél színezése

Keressünk egy levélsablont, vagy készítsünk magunknak egy vázlatrajzot. Vegyük elő a kedvenc ceruzakészletünket és már kezdhetjük is a színezést.

Kezdjük a levél színezését egy **finom, halvány alaprétteggel**.

Fehér, hegyes ceruzával rajzoljuk meg a levél erezetét. Erősen nyomjuk rá a ceruzát, de ne annyira, hogy a hegye lepattanjon.

Színezzük át a levelet egy élénkebb színnel, hogy a fehérén megrajzolt vonalak előtűnjenek. Erre a legjobb mód, ha a **ceruzát fektetve tartjuk** és a **hegy oldalával satírozva** színezzünk.

Ha szépen láthatóvá váltak a fehér vonalak, egy **sötétebb árnyalatú ceruzával foltokban** színezve hangsúlyozzuk ki a levélszéleket, csúcsokat és főereket. **Ne a fehér vonalra színezzünk, hanem közvetlenül mellé.**

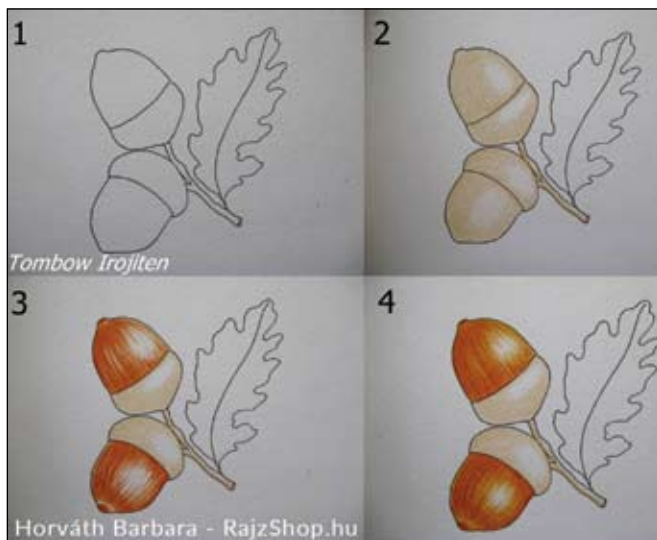
A levél peremének és a levélsúcsoknak az árnyalatát **mélyítsük narancssárga színnel**. A főereket és a közvetlenül mellettük levő részt hagyjuk világosan. Használjunk tompa ceruzát, és lazán, foltokban színezzünk. A levélre **rajzolhatunk sérüléseket, foltokat, pöttyöket** is, így természetesebbé válik az összehatás.

Bordó színnel húzzuk át a levél szárát, a főereket és néhány mellékeret. Ízlés szerint mélyítsük tovább a levélsúcsok színárnyalatát tompa ceruzával.

Sötétbarna, hegyes ceruzával még fokozhatjuk a levél sérüléseit.

Termés színezése

Keressünk egy terméssablont, vagy készítsünk magunknak egy vázlatrajzot. Vegyük elő a kedvenc ceruzakészletünket.

Kezdjük a makk és a kupacs színezését egy **finom, halvány homokszínű alaprétteggel**, de most **hagyjuk fehérén** azt a részt, ahol a fény visszatükröződik.

Barnászvörös árnyalatú, hegyes ceruzával csíkozva vigyük fel a **következő színréteget a makkra**. Ne fedjük be a teljes felületet, a csíkokat szellősen húzzuk. A fény helyét hagyjuk fehérén.

Narancssárga színárnyalattal színezzük át a makk teljes felületét. Csak a fény helye maradjon fehérén. Használjunk tompa ceruzát.

Sötét barnászvörös árnyalattal színezzük át a makk sötétebb részeit (a fényponttól távoleső részek), és a 3. ponthoz hasonlóan, szellősen **csíkozva** adjuk neki az új színréteget.

Apró köröket rajzoljunk hegyes, világos ceruzával a kupacsra. Erősen nyomjuk rá a ceruzát, de ne annyira, hogy a hegye lepattanjon. **Majd egy sárgászöld árnyalatú ceruzával** (hasonlóan a levél erezetéhez) **hívjuk elő az előrajzolt köröket.**

A kupacs **sötétebb részeit színezzük át vörösbarna színárnyalattal.**

Utolsó teendőként az árnyékos részeket a makkon és a kutacson is színezzük át fekete színnel.

Számtalan más módja is van a levelek/termések színezésének, de remélem, hogy ezek az alaptéchnikák segítséget és ötletet adnak a következő alkotásod elkészítéséhez, legyen szó akár egy-egy természeti kincs színesceruzás grafikájáról, csendeletről vagy színezőről – tanít bennünket **Horváth Barbara** a Rajzshop.hu honlapon.

Életet menthetsz!

Nagyon fontos, hogy vészhelyzetben is megőrizzük hidegvérünket, és segítünk magunkon vagy a bajbajutottakon. Ehhez azonban arra is szükség van, hogy pontosan tudjuk, mit kell tennünk. Ezért figyeljétek, kérdezzétek, tanuljatok, s nem ér benneteket meglepetés! Íme egy nem is könnyű felmérő, ami megmutatja, mennyire vagtok felkészülve az esetleges segélynyújtásra. Ellenőrizték tudásotokat!

1. Melyik NEM tartozik a biztonság fogalmkörébe?

láthatósági mellény viselése
gumikesztyű viselése
forgalomterelés
áramtalanítás

2. Melyik a mentők telefonszáma?

194, 184, 94, 84

3. Melyik információ a legkevésbé fontos a mentőhíváskor?

Hol történt a baj?
Mi történt?
Milyen gyógyszerérzékenysége van a sérültnek?
Szükséges-e műszaki mentés?

Jaj, folyik a vérem!

Láttam már sok merész gyermeket – felnőttet is –, aki úrrá lesz minden nehézségen, ám ha látja, hogy vér folyik, elsápad, és kész elfutni, ahelyett, hogy segítene a bajba jutott társán. Mivel mindenkit érhet baleset, jó tudni, mi a teendő ilyenkor. Lehet, hogy megszalad az éles kés, máskor egy kiálló vasdarab okoz sérülést, netán elesel, és egy éles kő megsebez. Ilyenkor fő a hidegvér, mert ha folyik is a „piros nedű”, semmi vész, tisztul a seb, és hála Istennek, van elég vére az embernek. Ha piszkos, poros a seb, először bő vízzel öblítsd le, mert biztosan nincs kéznél oxigénes víz, bár az jobb lenne, mert egyben tisztít és fertőtleníti is. Ezután a vérzés rendszerint magától is csillapodik, hiszen beindul a szervezet védekező folyamata, a véralvadás. Közben próbálj meg valamilyen fertőtlenítőszerrel előkezelni, melyet egy csomócska vattára vagy kötszere téve csak a seb környéki bőrfelületre alkalmaz, és ne magára a sebre! Alkoholos vagy jódos fertőtlenítő helyett szükségből jó bármely tömény alkohol. Ezután – ha van kéznél – steril gézlapocskát követezik, majd fásli, ennek hiányában tiszta, fehér papírzsebkendő vagy valamilyen vászondarab is megteszi.

4. Melyik NEM tartozik az erős vérzés ellátásához?

szorítókötés alkalmazása
kommunikáció a sérülttel
sérült megnyugtatása, leültetése/fektetése
lehetőleg steril anyaggal nyomás gyakorlása a sebre

5. Melyik az égés helyes ellátása?

hűtés, kötözés, nyugtatás, fektetés
ültetés, nyugtatás, hűtés, kötözés
hűtés, kötözés, fektetés, nyugtatás
nyugtatás, hűtés, fertőtlenítés, kötözés

6. Mikor javasolt stabil oldalfektetéssel légutat biztosítani az alábbi sérülések közül?

eszméletlen nyílt hasi sérült
eszméletlen ittas
eszméletlen gerincsérült
eszméletlen medencetörött

7. Mikor keresünk légúti akadályt eszméletlenül?

ha van arra utaló jel
mindig
ha köhög
soha

8. Mennyi ideig végezzük a légzésvizsgálatot és ezalatt legalább hány légzőmozgást kell tapasztalnunk?

10 másodperc, 5 légzés
10 másodperc, 2 légzés
5 másodperc, 2 légzés
5 másodperc, 1 légzés

9. Melyik NEM tipikus tünete az agyrázkódásnak?

emlékezetkiesés
fejfájás, hányinger
hasmenés
zavartság

10. Melyik NEM tipikus tünete a stroke-nak?

féloldali bénulás
mellkas-szorítás
zavart tudat
féloldalas arc

11. Mi NEM tartozik a gyógyszermérgezés jellemző tünete közé?

álmoság
agresszió
zavartság
szívelégtelenség

12. Melyik állítás hamis a szén-monoxid-mérgezéssel kapcsolatban?

Halálos kimenetelű lehet.
Tünetei lehetnek: fejfájás, hányinger, mozgásképtelenség.
Nehéz a veszély felismerése, mivel a gáz színtelen és szagtalan.
Otthon általában nem leselkedik ránk ez a veszély, mivel fűtőkor tökéletes égés zajlik.

13. Mi a teendő, ha valaki maró anyagot nyel?

A lúgot savval, a savat pedig lúggal próbáljuk meg közömbösíteni.

Egy-két próbakortyolás után, ha lehet, itassunk meg a sérülttel 1-2 dl vizet.

Hánytassuk a sérültet.

Adjunk neki fájdalomcsillapítót.

14. Melyik állítás NEM igaz az ételmérgezéssel kapcsolatban?

Gomba és bizonyos növények is előidézhetik.

Érdemes megtartani egy adag mintát a beteg által elfogyasztott, a mérgezést előidéző ételből.

A tünetek észlelése után azonnal hánytatni kell a beteget.

Ételmérgezés után egy darabig érdemes csak diétás ételeket adni a betegnek.

15. Melyik állítás hamis?

Szén-dioxid-mérgezés leggyakrabban borospincékben fordul elő.

Szén-monoxid-mérgezés leggyakrabban borospincékben fordul elő.

Zárt térben, járó motor mellett fent áll a szén-monoxid-mérgezés veszélye.

A gyertyaláng kialvása megbízhatóan jelzi a veszélyes szén-dioxid-szintet.

Nézd meg, melyek voltak a helyes válaszok:

1. forgalomterelés
2. 194
3. Milyen gyógyszerérzékenysége van a sérültnek?
4. szorítókötés alkalmazása
5. nyugtatás, hűtés, fertőtlenítés, kötözés
6. eszméletlen ittas
7. ha van arra utaló jel
8. 10 másodperc, 2 légzés
9. hasmenés
10. mellkas-szorítás
11. agresszió
12. Otthon általában nem leselkedik ránk ez a veszély, mivel fűtőkor tökéletes égés zajlik.
13. Egy-két próbakortyolás után, ha lehet, itassunk meg a sérülttel 1-2 dl vizet.
14. A tünetek észlelése után azonnal hánytatni kell a beteget.
15. Szén-monoxid-mérgezés leggyakrabban borospincékben fordul elő.

Papagájtanítás

Mórickát fülön csipi az anyja:

– Mit hallok kisfiam, hogy csúnya szavak-
tanítod a papagájt?

– Dehogy mama, pont fordítva, én csak
azokat a szavakat ismétlem előtte, amiket
nem szabad kimondania!

Az ördög szeme

– Miért karikás az ördög szeme?

– ???

– Mert az ördög sohasem alszik.

Parasztbácsi

Egy parasztbácsi bement az autóhifibolt-
ba:

– Van egy kocsim, és kéne bele autóhifi.

– Tessék parancsolni, van többféle.

– Melyik a lehangosabb?

– Ez itt.

– Mikrofont lehet rákötni?

– Hááát, tulajdonképpen lehet.

– Kipróbálhatom?

– Tessék, itt a mikrofon.

– Dinnyét vegyeneeeeeeeek!

Elhagyott a feleségem

– Képzeld, tegnap elhagyott a feleségem.
Azóta sem aludni, sem enni nem tudok – pa-
naszkodik egy fickó a haverjának.

– Ennyire megviselt a dolog? – kérdi a ha-
ver együttérzően.

– Dehogyis. Csak elvitte magával az ágyat
meg a hűtőszekrényt!

Tájékozatlan úszó

– Olvastad, hogy valaki megint átúsztta a
La Manche csatornát?

– Hát nem akadt senki, aki megmondta
volna neki, hogy komphajó is közlekedik?

Ritka könyvek

A ritka könyvek gyűjtője összefut egy férfil-
val, aki elmondja neki, hogy épp most dobott
ki egy régi, szakadt Bibliát, ami ősidők óta ott
porosodott a háza padlásán.

– Valami Guten... vagy kicsoda nyomtatta
ki.

– Csak nem Gutenberg? – kérdezi a
könyvgyűjtő elképedve. – Hisz akkor maga a
legritkább könyvek egyikét dobta a szemébe!
Egy Gutenberg-bibliát a minap árvereztek el 8
millió dollárért!

– Na, hát az enyém egy centet sem ért vol-
na – mondja nagy nyugodtan az ember. – Va-
lami Luther Márton ugyanis összefirkálta az
elejét.

Móricka a Balatonnál

Mórickáké a Balatonnál nyaralnak, de a
gyerek sehogy sem akar bemenni a vízbe.

– Gyere be, olyan jó itt! – unszolják a test-
vérei.

– Persze, hogy kihúzzátok a dugót, és én
lefolyjak!

Levél haza

Fiatal katona levele: „Kedves édesanyám!
Nagyon jól érzem magam itt, nincs semmire
szükségem. De ha mégis csomagot akarna
küldeni, akkor abban jól kösse meg a csirke
lábát, nehogy felrúgja az üveg bort, és elázzon
az ötezres!”

Rágó

A külvárosi étteremben ebédelő vendég
használt rágógumit talál a bécsi szeleten.
Felháborodottan hívja a pincért, aki azonnal
visszaviszi az ételt a konyhára.

– Mi a panasz? – néz rá a szakács.

– Rágós a hús.

A kismalac és a pizza

Agresszív kismalac pizzát rendel. Megkér-
dezi tőle az eladó:

– Mivel kéred, kismalac?

– Mivel éhes vagyok!

Kistesó

– Szeretted az öcsikédet? – kérdik Tamás-
kától.

– Engem nem zavar, de úgy látom, hogy
anya még nem tudja, mit csináljon vele: hol
becsomagolja, hol kibontja.

Született lánglovag

Felvételt hirdetnek a tűzoltózenekarban.

– Mondja, maga szerint mi a különbség
a hegedű és a nagybőgő között? – kérdezi a
felvételi bizottság elnöke az egyik jelentkezőt.
A derék lánglovag gondolkodik, majd csillogó
szemmel rávágja:

– Az, hogy a nagybőgő sokkal tovább ég.

Diákszáj

* II. József Mária és Terézia fia volt.

* Amikor kitört a Vezúv, pompája
teljesen elpusztult.

* A valós szám az, amelyik tényleg
annyi, amennyi.

* Trójában falovakkal oldották meg
a tömegközlekedést.

* Az Árpád-ház nem sokáig volt
üres, mert az Anjouk rögtön beköltöz-
tek.

* A baktériumokról: Van mikrosz-
kópikus, ami kicsit nagyobb, mint ami
mikroszkóppal látható.

* A görög ábécé kezdete: alfa, béta,
céda...

* A fecske egy költöző madár, olyan
mint a gólya, csak sokkal kisebb és nem
hasonlít rá.

* Barbarosa seregében kitört a pes-
tis, amely elől maga a király is csak ál-
ruhában tudott menekülni.

* Bombay éghajlata olyan egészsé-
gtelen, hogy lakosai máshol laknak.

* Eötvös József többek között Budán
született.

* A Magna Charta Libertatum ki-
mondta, hogy ugyanazért a bűnért
senkit sem lehet kétszer megölni.

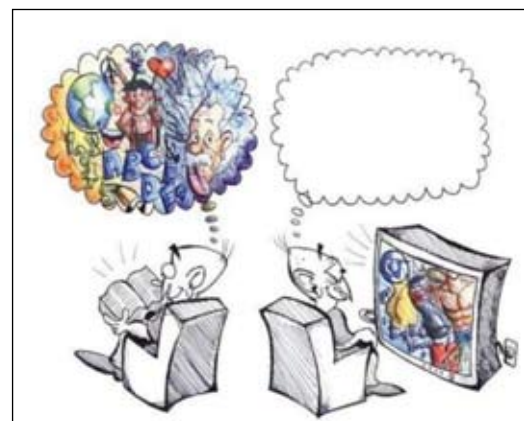
Gond

A nagymamát meglátogatja a lányunokája.

– Jól nézel ki, nagymama. Hogy érzed ma-
gad?

– Elég jól vagyok. És te?

– Tulajdonképpen meglennék, de az utób-
bi időben rengeteg gondom van a lányoddal.

Olvásás vagy tévézés? Válassz!

Egy szó, két jelentés

Válaszd ki, hogy a három szó közül melyik felel meg mindkét állításnak!

1. Májusban virágzik – vallási zeneműveket szólaltatnak meg rajta
orgona, kürt, kankalin
2. Túró fűszerekkel – nyomában a rendőrség
tolvaj, üldözött, körözött
3. Vízben él – fülünkre szorítjuk
rák, kagyló, fülvédő

Mit jelentenek a következő szólások?

A „**köti az ebet a karóhoz**” szólásban, mely azt jelenti, hogy valaki nagyon erősen ígér valamit, fogadkozik, hogy így lesz, úgy lesz – a falusi ember életének egy gyakori jelene rögződött meg. A házőrző kutya nem szívesen látja az idegent, aki csak a házbeli védelme alatt mer beljebb kerülni. Gyakran csak úgy tudták az idegent a vadabb kutya támadásától megvédeni, hogy a kutyát láncsal, szíjjal vagy kötéllal odakötötték az óljához. Innen ered a szóláshoz kapcsolódó ígéret és fogadkozás jelentése. Néha aztán a kutya elszabadul vagy meg se volt kötve, innen a kifejezés gúnyos éle, hogy ugyancsak köti az ebet a karóhoz, de majd elválik, mi lesz belőle, megtartja-e a szavát...

A **kesztyűbe dudálni** talán nem nehéz feladat, s ha valakit azzal fenyegetünk meg, hogy megtaníttuk kesztyűbe dudálni, a mai ember szemében ártatlan, sőt nevetséges fenyegetésnek látszik, valaha azonban nem volt az. A szólás csak a XVIII. század végén kezdett elterjedni, Csokonainál így szerepelt: megtaníttak vaskesztyűbe füttyölni. A vaskesztyű bizonyára a Mária Terézia büntető rendtartása értelmében meghonosult kínvallató eljárásnak egyik eszköze volt, valószínűleg hüvelyk- vagy körömszorító, mellyel valósággal kisorfolták a vádlottból a vallomást. A kínzott fájdalomában jajgatott, cinikusan kifejezve: dudált.

Sipkások

Három bölcs vitatkozik azon, hogy melyikük a legbölcsebb. Egy próbát kell kiállniuk, hogy ezt el lehessen dönteni. Van öt sapka, két fehér és három piros. A bölcsök egymás mögé ülnek, egy kívülálló mindegyikük fejére tesz egy-egy sapkát. Aki elől ül, egy sapkát sem lát, a harmadik a két előtte ülőt látja. Aki kitalálja, milyen színű sapka van a fején, az a legbölcsebb. Kis idő múlva megszólal az, aki háttal ül a másik kettőnek, és helyes választ ad. Milyen sapka volt a fején?

Játék a visszhanggal

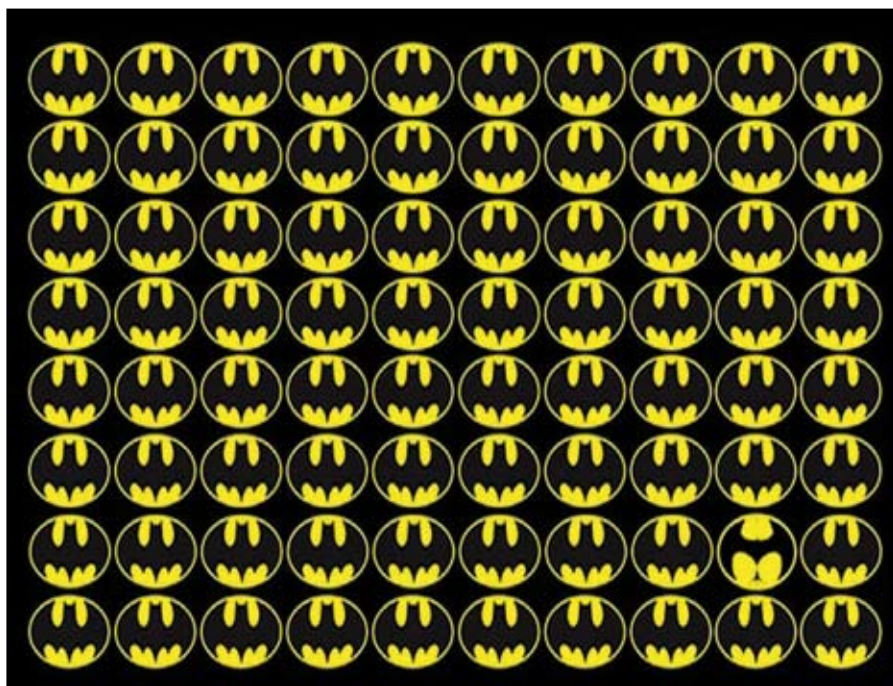
A régebbi századokban volt divatos az ún. *ekhós vers*, és a belőle kinövő nyelvi játék. E játékos formának már a középkorban is meglehetősen nagy múltja volt, hisz nyomai már a görög irodalomban is föllelhetők. Jellemzője, hogy soronként két-két hangcsoport ekhószzerűen visszatér. Hogy érthetőbb legyen, lássuk a példákat:

- Ki az, aki a férfiaknak mindig talány? (a lány!)
- Az őszi szél föl mi kavart? (avart)
- Mi esik le, ha a fizetésemet csökkenti az állam? (az állam)
- Mi történik veled, ha a festő esőben ábrázol? (ázol)
- Mi az, ami a macskának mindent megér? (egér)
- Milyen a kislány, ha nem félénk? (élénk)
- Mi ad megnyugvást az ember szívének? (ének)
- Mit csinálnak leginkább, akik egy konferencián részt vesznek? (esznek)
- Mit fog csinálni az állatszeliidítő, ha feladata a legvadabb oroszlán bundáját megkefélni? (félni)
- Milyen ember az, akit nem érdekel a műveltség ügye? (gügye)
- Igaz-e, hogy a skót a költekezés szerelmese? (mese)
- Milyen az irigy könyvkölcsönző? (önző)
- Mit csinál az eső, ha a bolond ember az eresz alatt vár, ácsorog? (rácsorog)
- Mit tesz, aki hosszú értekezletet lerövidít? (vidít)
- Erény-e a naivitás? (vítás)

Hány számot látsz?

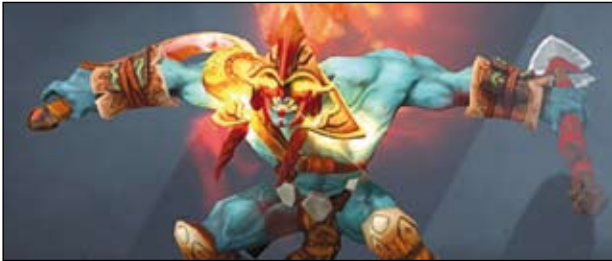
Hány számot látsz? – 0, 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9)
Keresd meg a kivételt! – alsó jobb sarok. viz-szintesen és függőlegesen is a második fejemen.)
az ő fején van a piros. Tehát: piros sapka van a sapka lenne, a hátamál ülő rögtön tudná, hogy fején piros sapka van. Ha az enyémén fehér van. Kettőnk közül tehát legálább egyikünk a harmadik rögtön rávágna, hogy az ötven piros men és a mögöttem ülő fején fehér sapka lenne, Sipka: Piros. Ugy gondolkodunk: ha az én fején és a mögöttem ülő fején fehér sapka lenne, Keresd meg a kivételt! – alsó jobb sarok. viz-szintesen és függőlegesen is a második fejemen.)
(Megoldás:

Keresd meg a kivételt!

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Kedves játékos kedvű olvasóink! Múlt heti feladványunk nem bizonyult nehéznek, és gyors megfejtők is jelentkeztek. A helyes válasz pedig a következő: tacsó és dalmata keveréke, vagyis a közölt fotón valóban egy kutyakeverék volt látható, méghozzá a két jól ismert fajtának a keveréke. Kíváncsiak vagyunk, milyen lesz a szende kis állatka, ha felnő. A helyes választ beküldők közül a szerencse a leggyorsabbnak bizonyult magyarkanizsai **Oláh Sámeulre**, a J. J. Zmaj iskola ötödikesére mosolygott. Jutalmát a jövő hónap elején postázzuk.

És most jól néztek meg e heti számunk nyereménykérdését, azaz a mellékelt rajzot! Mi csak sejtjük, de ti bizonyosan tisztában vagytok vele, melyik videojáték szereplője látható rajta. Kérdésünk röviden és egyszerűen: mi a játék neve. A választ küldjétek el címünkre, és máris esélyesek lesztek egy könyvjutalomra. Megfejtéseket **2018. szeptember 18-áig** várjuk. Levélcímünk változatlan: **Jó Pajtás, Vojvoda Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs**

Kérjük, a nevetek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a laccímet is. Köszönjük!

PALICSI ÁLLATKERT

Felépültek a vörös vércsék

Kevésen tudják, hogy a palicsi állatkertben menhely is működik, ahol a sérült, gondozásra szoruló állatokat szükség esetén ellátják. A nyár folyamán egy sikeres összefogás eredményeként visszatérhetett természetes

élőhelyére csaknem húsz vörös vércse (latin nevén: *Falco tinnunculus*). Idén dupla ennyi, azaz negyven egyed szorult ellátásra, gyógyításra. A még Palicson tartózkodó vércséket felerősödésük után bocsátják vissza eredeti élőhelyükre. A palicsi állatkert gondozói számára kivételes örömet jelenthetett, hogy viszonylag rövid idő leforgása alatt sikerült meggyógyítaniuk, talpraállítaniuk a vércsékét. Szabadon bocsátásukat nyári táborozásuk során a madárgyűrűzők is megnézhették.

A ZENTAI TISZAVIRÁG KAJAKKLUB SIKERE

Tizennégy éremmel ismét az élbolyban

A Szerbiai Kajak-Kenu Szövetség szeptember első hétvégéjén Belgrádban rendezte meg a szerbiai országos bajnokságot, melyen 26 klub több mint 600 versenyzője vett részt. Az Ada Ciganlija evezőpályán 200, 500 és 1000 méteres távon versengtek a korosztályos és felnőtt sportolók.

Külön öröm, hogy a nemrégén még alapvető felszerelési gondokkal küszködő zentai Tiszavirág Kajakklub is ott volt az eseményen, ráadásul nem is akárhogyan szerepelt: az egyesület összesen 14 érmet szerzett. A pionírok korosztályában második helyen végeztek a **Takács Anna/Gere Katalin** páros (K-2, 1000 m), a serdülők mezonyében első lett a **Nagy Mélykúti Elizabetta/Kecskés Rozi/Gere Katalin/Takács Anna** kajak négyes 1000 méteren, ugyanez a felállítás pedig még egy ezüstöt is ünnepelhetett 500-on. Az ifjúsági korosztályban első helyezést ért el **Sziveri Rita** (K-1, 1000 m), **Barta Éva** (K-1, 500 m), a **Barta Éva/Sziveri Rita** (K-2, 500 m) és a **Kecskés Rozi/Barta Éva/Sziveri Rita/Nagy Mélykúti Elizabetta** felállású csapat. A fiúk is igyekeztek felzárkózni a többiek mögé: **Szabó Dávid/Rózsa Márton/Opauzki Péter/Kaszás Tamás** ezüstérmes lett 1000 méteren. A magyarkanizsai Bratstvo kajakosai egy érmet szereztek. Az ifjúsági korosztályban második lett **Ladányi Krisztián/Saša Pavlov** (K-2, 500 m).

A klubok összesített versenyében a šabaci Zorka nyert a Tarkett és a Vojvodina előtt. A Tiszavirág a nagyszerű 4. helyen zárt. Tizennégy érmet szerzett, és ezzel ismét az országos élbolyba küzdötte fel magát.

– Le a kalappal minden versenyző előtt, mindenki igyekezett a legjobbat adni magából! Ismét szép évet zártunk és sokat fejlődtünk! – mondta a verseny után Fehér Csaba edző. (Magyar Szó, a klub Facebook-oldala)

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm
Tartomány

Magyar
Nemzeti
Tanács

Vajdasági magyar
gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaiipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvoda Mišića 1., Szerbia ■ A kft. igazgatója: **Ókrosz Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Vargyi Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna**
- Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Farkas Ilona, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda**
- Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belöldi kézbesítéssel)
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken
- Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs